

Omgevingseffectenscan omgevingsvisie gemeente Tiel

4 augustus 2026

Verantwoording

Titel	Omgevingseffectenscan omgevingsvisie gemeente Tiel
Opdrachtgever	Gemeente Tiel (Contactpersoon: Marloes Timmerman)
Projectleider	Martijn Gerritsen
Auteur(s)	Britt Kwantes & Tristan van Herk
2e lezer/Kwaliteitsborger	Neelke de Fijter
Kenmerk	R002-1304144TKH-V01-sss-NL
Aantal pagina's	59 (exclusief bijlagen)
Datum	4 augustus 2026
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	De omgevingseffectenscan	5
1.2	Leeswijzer	5
2	Onderzoeksmethodiek	6
2.1	Interactie omgevingsvisie en omgevingseffectenscan	6
2.2	Beoordelingskader	6
2.3	Beschrijven en beoordelen huidige situatie en autonome ontwikkeling	7
2.4	Effectbeoordeling omgevingsvisie	7
2.5	Beoordeling doelbereik	9
3	Effectbeoordeling	9
3.1	Totaaloverzicht en onderbouwing effectbeoordeling	9
3.1.1	Natura 2000	11
3.1.2	Gelders natuurnetwerk (GNN)	13
3.1.3	Biodiversiteit	15
3.1.4	Waterkwaliteit	18
3.1.5	Wateroverlast	20
3.1.6	Waterveiligheid	22
3.1.7	Landschap	24
3.1.8	Cultuurhistorie	26
3.1.9	Archeologie	28
3.1.10	Hitte	30
3.1.11	Hernieuwbare energie	31
3.1.12	Geluid (wegverkeer)	33
3.1.13	Geluid (spoorweg)	35
3.1.14	Geluid (industrie)	36
3.1.15	Bereikbaarheid	37
3.1.16	Modal shift	40
3.1.17	Beweegvriendelijkheid	43
3.1.18	Leefbaarheid	44
3.1.19	Wonen	49

3.2	Conclusie effectbeoordeling	50
4	Doelbereik	53
4.1	Kernambitie 1: Bouwen aan een sterke groei in balans:	53
4.2	Kernambitie 2: Versterken van een toekomstbestendige en verbonden economie	55
4.3	Kernambitie 3: Werken aan een beleefbaar, gastvrij en productief buitengebied tussen Waal en Linge	56
5	Aanbevelingen	57
5.1.1	Aanbevelingen omgevingsvisie	57
5.1.2	Aanbevelingen vervolg	58

1 Inleiding

De gemeente Tiel heeft een ontwerp-omgevingsvisie opgesteld, een wettelijke verplichting onder de Omgevingswet. De omgevingsvisie beschrijft de ambities en uitgangspunten voor de fysieke leefomgeving van de gemeente, en biedt een langetermijnperspectief tot 2050.

1.1 De omgevingseffectenscan

Gelijktijdig met het proces van het opstellen van de omgevingsvisie stelde TAUW voorliggende omgevingseffectenscan op. Het is een kwalitatief onderzoek naar de mogelijke milieu- en omgevingseffecten van het beleid uit de omgevingsvisie. Van zestien indicatoren is het effect van het beleid uit de omgevingsvisie (koersdocument en gebiedsgerichte uitwerking) bepaald. Daarnaast is het doelbereik van dit beleid in beeld gebracht; wat is de kans dat ambities worden gehaald met het beleid? Het opstellen van een omgevingsvisie en een omgevingseffectenscan beschouwt de gemeente Tiel als een geïntegreerd proces. De resultaten van de effectbeoordeling van het koersdocument zijn gebruikt bij de gebiedsgerichte uitwerking van de omgevingsvisie. Met de resultaten van de beoordeling van de gebiedsgerichte uitwerking en de aanbevelingen naar aanleiding van de analyse doelbereik kan de gemeente de uiteindelijke omgevingsvisie aanscherpen en verder uitwerken in het vervolgproces. Daarnaast geeft de omgevingseffectenscan ten behoeve van de besluitvorming inzicht in de milieu- en omgevingseffecten van de beleidskeuzes in de omgevingsvisie.

1.2 Leeswijzer

In dit document staat in hoofdstuk 2 de methode van de effectbeoordeling. In hoofdstuk 3 volgt de effectbeoordeling van de omgevingsvisie. De analyse van het doelbereik van de ambities die de gemeente Tiel in haar omgevingsvisie opneemt staat in hoofdstuk 4. Het document sluit in hoofdstuk 5 af met een conclusie en aanbevelingen voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie.

2 Onderzoeksmethodiek

2.1 Interactie omgevingsvisie en omgevingseffectenscan

In onderstaande visualisatie zijn de opeenvolgende stappen van de omgevingseffectenscan in relatie tot de omgevingsvisie in beeld gebracht.

Figuur 2.1 Routekaart omgevingseffectenscan

2.2 Beoordelingskader

In samenspraak met de gemeente Tiel zijn verschillende indicatoren gekozen waarvan de omgevingseffecten zijn beoordeeld. Deze indicatoren staan in onderstaande tabel. Daarbij is per indicator benoemd waarop beoordeeld is, het zogeheten beoordelingscriterium.

Tabel 2.1 Beoordelingskader omgevingseffectenscan Omgevingsvisie Tiel

	Indicator	Criterium
1.	Natura 2000	Staat van instandhouding soorten en habitattypen in Natura 2000
2.	Gelders natuurnetwerk (GNN)	Wezenlijke kenmerken en waarden GNN
3.	Biodiversiteit	Omvang biodiversiteit
4.	Waterkwaliteit	Voldoen aan KRW-doelstellingen
5.	Wateroverlast	Kans op wateroverlast
6.	Waterveiligheid	Overstromingsrisico
7.	Landschap	Aanwezigheid en bescherming landschappelijke waarden
8.	Cultuurhistorie	Aanwezigheid en bescherming cultuurhistorische waarden
9.	Archeologie	Aanwezigheid en bescherming archeologische waarden
10.	Hitte	Risico op hittestress
11.	Hernieuwbare energie	Aandeel hernieuwbare energie
12.	Geluid	- Aantal (ernstig) gehinderde woningen door wegverkeer - Aantal (ernstig) gehinderde woningen door spoorwagverkeer - Aantal (ernstig) gehinderde woningen door industrielawaai

	Indicator	Criterium
13.	Bereikbaarheid	Aantal knelpunten wegverkeer
14.	Modal shift	Mogelijkheden/aantrekkelijkheid OV, fiets, voet ten opzichte van auto
15.	Beweegvriendelijkheid	Mogelijkheden tot sporten en bewegen in de openbare ruimte
16.	Leefbaarheid	Mate van leefbaarheid
17.	Wonen	Passend woningaanbod

2.3 Beschrijven en beoordelen huidige situatie en autonome ontwikkeling

Van iedere indicator is de huidige situatie en autonome ontwikkeling (HSAO) beschreven. Deze HSAO vormt de referentiesituatie waartegen de effecten van het beleid van de omgevingsvisie zijn afgezet. Deze referentiesituatie is een beschrijving van de situatie in 2050 zonder de omgevingsvisie. Een autonome ontwikkeling is een ontwikkeling die ook plaats zou vinden tot 2050 als de omgevingsvisie er niet zou zijn. Voorbeelden van autonome ontwikkelingen zijn verdergaande klimaatverandering en steeds meer auto's die emissieloos rijden, maar ook ruimtelijke ontwikkelingen die met een redelijke mate van zekerheid plaatsvinden, omdat er al een besluit over is genomen in bijvoorbeeld een omgevingsplan of omgevingsvergunning of een projectbesluit van de provincie, het waterschap of Rijk. Een voornemen, beleid of bijvoorbeeld een coalitieakkoord is niet te zien als een autonome ontwikkeling, omdat er geen redelijke mate van zekerheid is dat dit daadwerkelijk plaatsvindt of uitvoering krijgt.

Van elke indicator in de HSAO is een beoordeling gegeven van het kwaliteitsniveau (toestand) in zowel de huidige situatie als de autonome ontwikkeling. De beoordeling van het kwaliteitsniveau is uitgedrukt in goed, redelijk en slecht. Voor de volledig uitgeschreven HSAO per indicator, zie bijlage 1.

Tabel 2.2 Wijze van beoordelen huidige situatie en autonome ontwikkeling

Beoordeling kwaliteitsniveaus HSAO		
Slecht	Redelijk	Goed
		

2.4 Effectbeoordeling omgevingsvisie

Na de beoordeling van de HSAO is de invloed van de omgevingsvisie geanalyseerd. Om aan te sluiten bij het abstractieniveau van de omgevingsvisie spreken we liever van 'invloed' dan van 'effect'. De invloed van de omgevingsvisie is vergeleken met de referentiesituatie (zoals beschreven in de HSAO) in 2050. De maatregelen die/het beleid dat de gemeente Tiel in de omgevingsvisie beschrijft zijn/is beschreven en beoordeeld aan de hand van het beoordelingskader (zie tabel 2.1). Daartoe is een beleidsmatrix gemaakt waarin de relatie tussen elke beleidskeuze en de indicatoren is aangegeven. Deze beleidsmatrix is vervolgens uitgewerkt tot de effectbeoordeling in hoofdstuk 3.

Er is een vijfpuntsschaal (zie tabel 2.3) gebruikt om de beleidskeuzes van de omgevingsvisie te beoordelen. Deze beoordeling maakt duidelijk of de beleidskeuzes een positieve, neutrale of negatieve invloed hebben ten opzichte van de referentiesituatie. Ook kan een beleidskeuze als 'niet te beoordelen' worden aangemerkt wanneer nog niet duidelijk is welke stappen of maatregelen worden genomen om een ontwikkeling te bewerkstelligen. Dit is bijvoorbeeld het geval als de beleidskeuze enkel gaat over 'het stimuleren van', 'inzetten op' of 'samenwerken met', of als een nadere uitwerking van het beleid in de omgevingsvisie volgt in een programma. Een combinatie van beoordelingen voor een bepaald thema is ook mogelijk: de ene beleidskeuze kan bijvoorbeeld een positieve invloed op een indicator hebben (denk aan: door vergroening is er een positieve invloed op het tegengaan van hittestress en wateroverlast), terwijl de andere beleidskeuze een negatieve invloed heeft (bijvoorbeeld: de bouw van woningen zorgt voor meer verstening en verharding, wat een negatieve invloed kan hebben op hittestress en wateroverlast). Omdat het van belang is de invloed van de omgevingsvisie volledig inzichtelijk te maken, worden in een dergelijk geval beide pijlen in de samenvattende tabel getoond.

Tabel 2.3 Legenda symbolen effectbeoordeling omgevingsvisie

Pictogram	Beoordeling
	Positieve invloed
	Licht positieve invloed
	Geen of neutrale invloed
	Licht negatieve invloed
	Negatieve invloed
	Niet te beoordelen

Er is bij de beoordeling nog geen rekening gehouden met de (wettelijke) verplichting of mogelijkheid om negatieve te effecten te mitigeren of te compenseren. In geval van aantasting van NNN zal bijvoorbeeld getoetst moeten worden of dit toegestaan is en is er vervolgens sprake van een compensatieplicht en in geval van stikstofdepositie op N2000 zal onderzocht moeten worden of en hoe een ontwikkeling inpasbaar is.

2.5 Beoordeling doelbereik

In deze stap wordt beoordeeld of de gestelde ambities kunnen worden behaald met het beleid van de omgevingsvisie of onderliggend beleid. De beoordeling maakt inzichtelijk in welke mate het beleid bijdraagt aan het behalen van de doelen en in hoeverre er sprake is van een onzekerheidsmarge door bijvoorbeeld afhankelijkheid van derden.

3 Effectbeoordeling

3.1 Totaaloverzicht en onderbouwing effectbeoordeling

In onderstaande tabel zijn de effectbeoordelingen voor de verschillende indicatoren weergegeven. Paragraaf 3.1.1 tot en met 3.1.19 geven per indicator inzicht in de motivering achter deze effectbeoordelingen. Elke paragraaf start met een kort overzicht van het criterium, de beoordeling van de kwaliteitsniveaus van de huidige situatie en autonome ontwikkeling en de invloed van de omgevingsvisie op deze indicator. In bijlage 1 is de HSAO opgenomen, waarin de toelichting op deze kwaliteitsniveaus is te lezen.

De invloed van de visie is uitgewerkt voor verschillende (deel)gebieden binnen de gemeente. In de visie valt de gebiedsgerichte uitwerking uiteen in Woonwijken, Binnenstad, Dorpen en buurtschappen, Werklocaties en Buitengebied. Ten behoeve van de beoordeling in deze omgevingseffectenscan zijn Woonwijken en Binnenstad Tiel samen genomen in Stad Tiel, omdat het voor de beoordeling te weinig onderscheidend is om deze apart te behandelen.

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking			
			Stad Tiel	Dorpen en buurtschappen	Werklocaties	Buitengebied
Natura 2000					 	
Gelders natuurnetwerk (GNN)						
Biodiversiteit			 	 	 	
Waterkwaliteit			 			
Wateroverlast						

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking			
			Stad Tiel	Dorpen en buurtschappen	Werklocaties	Buitengebied
Waterveiligheid						
Landschap			 			
Cultuurhistorie			 			
Archeologie						
Hitte			 			
Hernieuwbare energie			 			
Geluid (wegverkeer)						
Geluid (spoorweg)						
Geluid (industrie)					 	
Bereikbaarheid			 		 	
Modal shift			 	 	 	
Beweegvriendelijkheid			 			
Leefbaarheid			 		 	
Wonen						

3.1.1 Natura 2000

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
<i>Staat van instandhouding soorten en habitattypen Natura 2000-gebieden</i>			Stad Tiel	
			Dorpen en buurtschappen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Stad Tiel

De gemeente zet in op een schaa sprong naar 50.000+ inwoners en 5.000 extra woningen tot 2050. In de stad Tiel zet de gemeente in op inbreiding en uitbreiding met Passewaaij 9 – 11 en Passewaaij 12-14, 'Parels aan de Waal', de ontwikkeling van het Veilingterrein en Linge hoven en de transformatie van het gebied rondom de Burense Poort en Latenstein. Pas vanaf 2027 kan er emissieloos gebouwd worden. Het toevoegen van dit aantal woningen kan in de aanlegfase leiden tot stikstofdepositie op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden (hierna: N2000-gebieden). Daarnaast kan in de gebruiksfase de depositie van stikstof ook toenemen vanwege een toename in verkeer. Zo kan deze ambitie een negatieve invloed op de N2000-gebieden in en nabij gemeente Tiel hebben.

In Tiel-West en Hertogenwijk wordt gestart met gerichte vernieuwing en versterking van de wijk. Deze wijken grenzen aan het N2000-gebied de Rijntakken (Waalzone). Ook deze ambitie kan in zowel de aanleg- als gebruiksfase vanwege de stikstofdepositie een negatieve invloed hebben op de N2000-gebieden. Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op Natura 2000 als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de stad Tiel als **negatief** beoordeeld.

Dorpen en buurtschappen

In de dorpen Wadenoi en Kapel Avezaath is er ruimte voor kleinschalige woningbouwprojecten (straatje erbij). Extra woningen kunnen in zowel de aanleg- als gebruiksfase zorgen voor een toename in stikstofdepositie en dus een negatieve invloed op N2000-gebieden hebben. Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op Natura 2000 als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen en buurtschappen als **negatief** beoordeeld.

Werklocaties

Op bedrijventerrein Kellen en Medel vergroot de gemeente de vervoersbewegingen over water door de containerterminal en industriehaven van Kellen te versterken. Daarnaast wordt gezocht naar mogelijkheden om watergebonden bedrijven optimaal te positioneren. Een verschuiving van

goederenvervoer van de weg naar het water kan leiden tot minder wegverkeer en daarmee tot een afname van stikstofemissies en stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Tegelijkertijd verkent de gemeente de mogelijkheden om de verbinding tussen de haven, de A15 en de provinciale weg te versterken. Dit kan de bereikbaarheid verbeteren, maar ook een verkeersaantrekkende werking hebben en leiden tot extra verkeer en stikstofemissies. Het uiteindelijke effect op Natura 2000-gebieden en stikstofdepositie is daardoor afhankelijk van de balans tussen de verschuiving naar vervoer over water en de eventuele toename van verkeersbewegingen over de weg.

Verder streeft de gemeente naar een goede ontsluiting van bedrijventerreinen door in te zetten op slimme overstappunten waar werknemers van de auto gemakkelijk op de fiets kunnen stappen en zijn aangesloten door aantrekkelijke (snel)fietsverbindingen. Hiermee worden werknemers gestimuleerd om vaker de (elektrische) fiets te pakken. Dit kan de stikstofuitstoot door verkeer op de werklocaties doen verminderen en dus een licht positieve invloed op omliggende Natura 2000 hebben.

Daarnaast ondersteunt de gemeente deelmobiliteit en de transitie naar duurzamere mobiliteit. Het is onduidelijk wat het effect van ondersteuning van de gemeente gaat zijn en deze ambitie is dus niet te beoordelen.

In Papesteeg-West wordt verkend hoe een toekomstige invulling optimaal kan bijdragen aan de stedelijke kwaliteit, bijvoorbeeld door transformatie naar wonen. Daarnaast wordt vanuit de schaa sprong het bedrijventerrein Latenstein aangemerkt om te verkleuren naar gemengd woon-werkgebied. Zowel de realisatiefase (stikstofdepositie door bouw) als de gebruiksfase (stikstofdepositie door verkeersbewegingen) kunnen een negatieve invloed hebben op N2000-gebieden (Rijntakken).

De invloed van de omgevingsvisie op Natura 2000 als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **negatief, licht positief en niet te beoordelen** beoordeeld.

Buitengebied

Voor alle Natura 2000-gebieden geldt dat er in de nabije omgeving wordt ingezet op het terugbrengen van de (stikstof)uitstoot wanneer blijkt dat dit vanwege de negatieve impact op de natuur nodig is. Ook zet de gemeente zich in om de grondwateronttrekkingen in de nabije omgeving zoveel mogelijk terug te dringen om verdroging van de natuur te voorkomen. Vanuit de Kaderrichtlijn Water is het beschermen, verbeteren en herstellen van grondwaterlichamen en een evenwicht tussen onttrekking en aanvulling van grondwater opgesteld als doelstelling. Deze keuzes kunnen een positieve invloed hebben op de staat van instandhouding van de Natura 2000-gebieden.

Ook wil de gemeente inzetten op het beschermen en verbeteren van natuur- en waterkwaliteit door het aanleggen of verbeteren van ecologische verbindingzones. Rondom de N2000-

gebieden zet de gemeente in op het behoud en versterken van de natuurwaarden. Hierin wordt gezocht naar de juiste balans tussen natuurwaarden en recreatiemogelijkheden. Dit kan een positieve invloed hebben op de staat van instandhouding van N2000-gebieden.

In de Waalzone krijgt natuurontwikkeling prioriteit. Grote delen van de Waalzone zijn aangemerkt als N2000-gebied. Door natuurontwikkeling als prioriteit te stellen, kan dit een positieve invloed hebben. Dit is wel afhankelijk van de naleving en invulling ervan gezien er ook woningen bijkomen in de Waalzone. Daarom kan dit ook een licht negatieve invloed hebben.

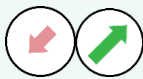
Verder heeft de gemeente zoeklocaties aangewezen voor de invulling van de lokale doelstellingen voor duurzame energieopwek vanuit de RES 1.0. Concreet is er een kansrijke locatie in het zuidwesten van de gemeente Tiel geïdentificeerd voor grootschalige windenergie. Daarnaast zijn zonneparken toegestaan in de 300 meter zone langs de A15. Enerzijds kan dit in de gebruiksfase zorgen voor minder stikstofuitstoot waardoor er een positief effect wordt verwacht. Anderzijds kan er in de aanlegfase meer uitstoot zijn en kunnen windmolens ook een licht negatieve impact hebben op vogelsoorten in N2000-gebieden. Daarom kan hier sprake zijn van zowel een positief als een licht negatieve invloed.

Op plekken langs de Waal ziet de gemeente mogelijkheden voor transformatie naar (verblijfs)recreatie. Dit geldt ook voor vrijkomende agrarische bebouwing (VAB). De ontwikkeling kan in de aanlegfase en door extra verkeersbewegingen van bezoekers in de gebruiksfase leiden tot stikstofemissies. Daar staat tegenover dat het verdwijnen van agrarische bedrijvigheid leidt tot een afname van emissies, waaronder verkeersgerelateerde emissies en emissies die samenhangen met de agrarische bedrijfsvoering. Kleinschalige recreatie heeft over het algemeen een lagere stikstofuitstoot dan agrarische functies. Daarom wordt per saldo een licht positieve invloed verwacht. .

De invloed van de omgevingsvisie op Natura 2000 als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **positief** en **licht negatief** beoordeeld.

3.1.2 Gelders natuurnetwerk (GNN)

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
Wezenlijke kenmerken en waarden in GNN-gebieden			Stad Tiel	
			Dorpen en buurtschappen	
			Werklocaties	

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
			Buitengebied	

Stad Tiel

Ter hoogte van het Linge-Waalpark (aan de westzijde) en tot het Koningspark (aan de oostzijde) zet de gemeente in op het toevoegen van woningbouw onder de noemer 'Parels aan de Waal'. Deze locaties liggen niet in GNN-gebied 'Waaluiterswaarden Tiel-Waardenburg'. In de Waalzone krijgt natuurontwikkeling prioriteit. Grote delen van de Waalzone zijn aangemerkt als GNN. De belevingswaarde van de Waal(zone) wordt versterkt, waarbij de gemeente altijd kijkt naar passende en gebiedseigen ingrepen en maatregelen. In de natuurgebieden Wetlands Passewaaij en Kleine Willemswaard wordt ingezet op natuurbeleving en rustig recreëren; de klompenpaden, struinroutes en een toeristisch overstappunt lenen zich hier goed voor. Gezien de ligging aan de dijk ligt en de directe grens met het GNN, is het wel van belang om dit te benoemen. De invloed van de omgevingsvisie op GNN als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de stad Tiel als **neutraal** beoordeeld.

Dorpen en buurtschappen

De invloed van de omgevingsvisie op GNN als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen en buurtschappen wordt als **neutraal** beoordeeld omdat in deze gebieden geen GNN aanwezig is.

Werklocaties

De invloed van de omgevingsvisie op GNN-gebieden als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt als **neutraal** beoordeeld omdat in deze gebieden geen GNN aanwezig is.

Buitengebied

In het buitengebied heeft de gemeente zoeklocaties aangewezen voor de invulling van de lokale doelstellingen voor duurzame energieopwek vanuit de RES 1.0. Zonneparken zijn toegestaan in de 300 meter zone langs de A15. In het zuidwesten langs de A15 bevindt zich het GNN-gebied Buren-Linge. Indien in dit gebied zonneparken worden gerealiseerd leidt dit tot aantasting van het GNN. Hoewel afhankelijk van de concrete invulling, kan een **licht negatieve** invloed worden verwacht.

Verder heeft de gemeente de ambitie om de natuur- en waterkwaliteit te beschermen en verbeteren door het aanleggen of verbeteren van ecologische verbindingzones. Daarbij wordt gezocht naar de juiste balans tussen natuurwaarden en recreatiemogelijkheden. Dit kan, afhankelijk van de invulling van recreatiemogelijkheden, een licht positieve invloed hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van GNN-gebieden.

Verder wil de gemeente in de Lingezone inzetten op het toevoegen van kleinschalige toeristische overstappunten (TOP). Dit zijn plekken waar mensen hun auto kunnen parkeren en kunnen overstappen naar de fiets of wandelen. Dit wordt gerealiseerd in de vorm van onverhard parkeren of natuurcampings. Deze voorzieningen kunnen leiden tot een toename van recreatief gebruik van het GNN-gebied Buren-Linge. Hierdoor kan verstoring van aanwezige natuurwaarden optreden, bijvoorbeeld door een grotere aanwezigheid van mensen, geluid en betreding van natuurgebieden. Doordat wel gezocht wordt naar een juiste balans tussen natuurwaarden en recreatiemogelijkheden wordt een licht negatieve invloed verwacht.

In de Lingezone krijgt onder andere natuurontwikkeling prioriteit. De ecologische kwaliteit van de Linge en haar uiterwaarden worden versterkt. Dit heeft een positieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden van GNN-gebied Buren-Linge.

Ook wil de gemeente inzetten op het beschermen en verbeteren van natuur- en waterkwaliteit door het aanleggen of verbeteren van ecologische verbindingzones. Hierin wordt gezocht naar de juiste balans tussen natuurwaarden en recreatiemogelijkheden. Dit kan een positieve invloed hebben op de GNN-gebieden.

De invloed van de omgevingsvisie op GNN-gebieden als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **licht negatief** en **positief** beoordeeld.

3.1.3 Biodiversiteit

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
Omvang biodiversiteit			Stad Tiel	
			Dorpen en buurtschappen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Stad Tiel

De gemeente wil investeren in een gezonde leefomgeving, met kwalitatief groen en groenblauwe dooradering door de stadswijken. Dit kan een positieve invloed hebben op de omvang van de biodiversiteit.

Ook wil de gemeente de groenstructuur in de woonwijken versterken. Dit betreft onder andere alle parken (waaronder de Elzenpasch, de Ambtmanstuin, de Kleine Plantage), de groene spoorzone,

de gracht om de binnenstad en de Dode Linge. Er is wel weinig ruimte om dit te verbeteren, dus de verwachting is dat deze ambitie een licht positieve invloed kan hebben op de omvang van de biodiversiteit.

Verder wordt ingezet op een gezonde en groenblauwe binnenstad, waarbij robuuste structuren zoals de grachten en de Waal het fundament vormen. Deze blauwe aders worden steeds sterker verbonden met de omliggende straten. Door de herinrichting en gerichte vergroening van de openbare ruimte wordt de overgang van de grote waterstructuren naar de binnenstad tastbaar en zichtbaar gemaakt. Gerichte vergroening en blauwe aders kunnen een positieve invloed hebben op de omvang van de biodiversiteit in de Stad Tiel.

Tegelijkertijd wil de gemeente dat gerichte vernieuwing en wijkontwikkelingsplannen de basis vormen voor het versterken van bestaande wijken. Ook komen er 5.000 extra woningen tot 2050. Het toevoegen van woningen en voorzieningen kan zorgen voor een toename in verharding, wat kan leiden tot een afname van biodiversiteit, maar dit is sterk afhankelijk van de wijze waarop de (her)ontwikkeling wordt vormgegeven. Het heeft mogelijk een licht negatieve invloed, maar dit is afhankelijk van de inpassing.

De invloed van de omgevingsvisie op biodiversiteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de stad Tiel wordt daarom als **positief** en **licht negatief** beoordeeld.

Dorpen en buurtschappen

De gemeente wil de unieke dorpse identiteit en de verweving met het omliggende groene landschap koesteren. Een kwalitatieve, groene overgang tussen de dorpen, buurtschappen en het buitengebied is van belang om deze identiteit te behouden. Door het koesteren van het groene landschap en versterken van de groenblauwe dooradering kan dit een positieve invloed op de biodiversiteit hebben.

In de dorpen Wadenhoijen en Kapel Avezaath is er ruimte voor kleinschalige woningbouwprojecten (straatje erbij). Extra woningen (voornamelijk bij uitbreiding) kan zorgen voor een toename in verharding wat kan leiden tot een afname van biodiversiteit. Dit is ook sterk afhankelijk van de wijze waarop de woningbouwontwikkeling wordt vormgegeven. Het heeft mogelijk een licht negatieve invloed, maar dit is afhankelijk van de inpassing.

De invloed van de omgevingsvisie op biodiversiteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen en buurtschappen wordt daarom als **positief** en **licht negatief** beoordeeld.

Werklocaties

De gemeente stuurt op de vergroening, verduurzaming en een klimaatadaptieve inrichting van bedrijventerreinen. Denk hierbij aan het tegengaan van verharding en het toevoegen van bomen en andere groenelementen. Dit wordt in samenwerking met het bedrijfsleven opgepakt. Gezien er veel winst te behalen valt op de bedrijventerreinen wat betreft de omvang van de biodiversiteit, kunnen minder verharding en meer bomen en groen positief bijdragen.

De vervoersbewegingen over water door de containerterminal en industriehaven van Kellen worden versterkt. Dit kan zorgen voor een afname van de biodiversiteit in het water en een negatieve invloed hebben op de omvang van biodiversiteit.

De gemeente heeft zoeklocaties aangewezen voor de invulling aan de lokale doelstellingen voor duurzame energieopwek vanuit de RES 1.0. Concreet is er een kansrijke locatie in het zuidwesten van de gemeente Tiel geïdentificeerd voor grootschalige windenergie. Daarnaast zijn zonneparken toegestaan in de 300 meter zone langs de A15. Dit kan een negatieve invloed hebben op de omvang van de biodiversiteit, met name voor (vogel)soorten.

De invloed van de omgevingsvisie op biodiversiteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor werklocaties wordt daarom als **licht positief** en **negatief** beoordeeld.

Buitengebied

In de Linge- en de Waalzone wil de gemeente natuurontwikkeling prioriteit geven. De ecologische kwaliteit van de Linge en haar uiterwaarden worden versterkt. Hiervan wordt een licht positieve invloed op de omvang van de biodiversiteit verwacht.

De gemeente wil inzetten op het versterken van de recreatie. Hiervoor worden ook verschillende recreatieve fietsnetwerken aangelegd of versterkt. De gemeente geeft aan dat de inzet op recreatie is mogelijk is, mits de initiatieven aantoonbaar beperkte negatieve invloed hebben op de natuur. Gezien de negatieve effecten slechts beperkt moeten blijven, wordt verwacht dat extra ruimte voor recreatie die verstoring kan veroorzaken enkel een licht negatieve invloed zal hebben op de omvang van biodiversiteit.

De gemeente wil een goede overgang tussen bebouwing naar het buitengebied door middel van stads- en dorpsrandzones, met name rondom uitbreidingen zoals Passewaaij. Deze randzones worden ingericht als kwalitatieve, ecologische groenstructuren die verschillende gebieden met elkaar verbinden. Dit worden ook wel 'inprikkers' genoemd die het groen tussen wijken en buitengebied verbinden. Deze gebieden dienen tevens als klimaatbuffers, met ruimte voor bijvoorbeeld ecologie of wateropvang. Sterke groenblauwe randzones kunnen een positieve invloed hebben op de omvang van de biodiversiteit.

De invloed van de omgevingsvisie op biodiversiteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **licht negatief** en **positief** beoordeeld.

3.1.4 Waterkwaliteit

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
Voldoen aan KRW-doelstellingen			Stad Tiel	
			Dorpen en buurtschappen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Stad Tiel

De gemeente onderzoekt de mogelijkheden om de beleving van het water van de Waal te versterken, bijvoorbeeld door optimale inzet van de Waalhaven, riviercruises, maar ook door horeca en terrassen met zicht op de Waal. Een toename van recreatie en activiteit op de Waal kan zorgen voor een toename in vervuiling en dus de waterkwaliteit doen verslechteren. Hier kan een negatieve invloed worden verwacht.

Ook wil de gemeente inzetten op een gezonde en groenblauwe binnenstad, waarbij robuuste structuren zoals de grachten en de Waal het fundament vormen. Door de herinrichting en gerichte vergroening van de openbare ruimte wordt de overgang van de grote waterstructuren naar de binnenstad tastbaar en zichtbaar. Enerzijds kan vergroening zorgen voor meer infiltratie en een zuiverende werking hebben waardoor de waterkwaliteit mogelijk verbeterd en dus een licht positieve invloed hebben. Anderzijds is het onduidelijk wat wordt bedoeld met de vergroting van de tastbaarheid en zichtbaarheid van de waterstructuren, dus kan dit nog niet beoordeeld worden.

Tegelijkertijd wil de gemeente dat gerichte vernieuwing en wijkontwikkelingsplannen de basis vormen voor het versterken van bestaande wijken. Ook komen er 5.000 extra woningen tot 2050. Het toevoegen van woningen en voorzieningen kan zorgen voor verhoogde druk op de waterkwaliteit, onder andere door een toename van verhard oppervlak en uitspoeling van stoffen. Dit kan mogelijk een licht negatieve invloed hebben op de waterkwaliteit.

De invloed van de omgevingsvisie op de waterkwaliteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de stad Tiel wordt daarom als **licht positief, negatief en niet te beoordelen** beoordeeld.

Dorpen en buurtschappen

In de dorpen Wadenoijen en Kapel Avezaath is er ruimte voor kleinschalige woningbouwprojecten (straatje erbij). Deze dorpen bevinden zich langs de Beneden-Linge. Extra woningen kunnen hier mogelijk zorgen voor verhoogde druk op de waterkwaliteit, onder andere door een toename van

verhard oppervlak en uitspoeling van stoffen. De invloed van de omgevingsvisie op de waterkwaliteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen en buurtschappen wordt daarom als **licht negatief** beoordeeld.

Werklocaties

De vervoersbewegingen over water door de containerterminal en industriehaven van Kellen worden versterkt. Mogelijkheden om watergebonden bedrijven optimaal te positioneren worden onderzocht en de mogelijkheden om de verbinding tussen de haven, de A15 en de provinciale weg te versterken worden verkend. De invloed van de omgevingsvisie op de waterkwaliteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor werklocaties wordt daarom als **negatief** beoordeeld.

Buitengebied

De gemeente wil inzetten op het beschermen en verbeteren van de natuur- en waterkwaliteit door het aanleggen of verbeteren van ecologische verbindingszones. Rondom de Natura 2000-gebieden wordt ingezet op het behoud en versterken van de natuurwaarden. Daarbij wordt een juiste balans gezocht tussen natuurwaarden en recreatiemogelijkheden. Gezien de inzet op het verbeteren, versterken en behoud van de natuur- en waterkwaliteit, maar afhankelijk van de balans met recreatie wordt verwacht dat dit een positieve invloed heeft op de waterkwaliteit.

Voor alle Natura 2000-gebieden geldt dat wordt ingezet om de grondwateronttrekkingen in de nabije omgeving zoveel mogelijk terug te dringen om verdroging van de natuur te voorkomen. Vanuit de Kaderrichtlijn Water is het beschermen, verbeteren en herstellen van grondwaterlichamen en een evenwicht tussen onttrekking en aanvulling van grondwater opgesteld als een van de doelstellingen. Van deze ambitie wordt verwacht dat dit een positieve invloed heeft op de waterkwaliteit.

Bij nieuwe ontwikkelingen wordt op basis van het principe 'water en bodem sturend' getoetst of de gekozen locatie wenselijk is en of er meer geschikte alternatieve locaties beschikbaar zijn. Wanneer er geen geschikte alternatieven zijn, is het van belang dat er rekening gehouden wordt met aanvullende eisen om negatieve gevolgen van het water- en bodemsysteem te verminderen. Van deze ambitie wordt een licht positieve invloed op de waterkwaliteit verwacht.

De invloed van de omgevingsvisie op de waterkwaliteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **positief** beoordeeld.

3.1.5 Wateroverlast

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
Kans op wateroverlast			Stad Tiel	
			Dorpen en buurtschappen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Stad Tiel

Bij het versterken van de bestaande wijken zoekt de gemeente naar koppelkansen met onder andere het klimaatbestendig inrichten van de openbare ruimte. In het kader van het onderzoek 'Neerslagbestendig Tiel' zijn kwetsbare locaties voor wateroverlast in beeld gebracht. Deze locaties zijn als prioritaire gebieden opgenomen in het GRP en worden meegenomen bij gebiedsontwikkelingen en herinrichtingsprojecten. Daarbij wordt ingezet op maatregelen zoals extra openbaar groen, wadi's voor waterberging en infiltratie en waar nodig verruiming van de rioleringscapaciteit. Het klimaatbestendig inrichten kan hiermee bijdragen aan het verminderen van wateroverlast. Afhankelijk van de precieze invulling wordt een licht positieve invloed verwacht.

Verder wil de gemeente ook de groenstructuur in de woonwijken versterken. Dit betreft onder andere alle parken (de Elzenpasch, de Ambtmanstuin, de Kleine Plantage), de groene spoorzone, de gracht om de binnenstad en de Dode Linge. De gemeente zet in op een gezonde en groenblauwe binnenstad. Door de herinrichting en gerichte vergroening van de openbare ruimte wil de gemeente de overgang van de grote waterstructuren naar de binnenstad tastbaar en zichtbaar maken. Gezien de gerichte inzet op vergroening en de overgang van waterstructuren naar de binnenstad kan dit een positieve invloed hebben op het verminderen van wateroverlast.

In de stad Tiel worden op de verschillende locaties woningen toegevoegd. In Passewaaij gaat de gemeente aan de slag met de uitbreidingslocatie Passewaaij 9-11. In het kader van de schaa sprong is Passewaaij 12-14 aangemerkt als onderzoeksgebied voor het toevoegen van woningbouw. Hier zijn in de huidige situatie in het zuidoosten van Passewaaij een aantal wateroverlastgevoelige locaties. Daarnaast zet de gemeente, ter hoogte van het Linge-Waalpark aan de westzijde en tot het Koningspark aan de oostzijde, in op het toevoegen van woningbouw onder de noemer 'Parels aan de Waal'. Echter, hier bevinden zich een groot aantal wateroverlastlocaties. Bijvoorbeeld in Santwijck langs de Waal kan de waterdiepte bij een extreme bui van 70 mm/ 2 uur oplopen tot meer dan 30 cm. Met de ontwikkeling van het Veilingterrein, Linge hoven en de transformatie van het gebied rondom de Burense Poort krijgt de spoorzone

vorm. Bij deze binnenstedelijke ontwikkelingen wordt ingezet op vergroening, waterberging, infiltratie en vertraagde afvoer van hemelwater. Sowieso wordt bij nieuwe ontwikkelingen getoetst op basis van het principe water en bodem sturend. Op het Veilingterrein neemt het aandeel verhard oppervlak af ten opzichte van de referentiesituatie en wordt onder meer een nieuw spoorpark gerealiseerd. Ook bij Lingehoven en andere inbreidingslocaties keert minder verhard oppervlak terug dan in de referentiesituatie. Hierdoor kunnen deze ontwikkelingen juist bijdragen aan het verminderen van wateroverlast. Genoemde (woningbouw)ontwikkelingen kunnen dus resulteren in een positieve invloed op de wateroverlast in gemeente Tiel.

De invloed van de omgevingsvisie op de wateroverlast als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de stad Tiel wordt daarom als **positief** beoordeeld.

Dorpen en buurtschappen

In de dorpen Wadenhoijen en Kapel Avezaath is er ruimte voor kleinschalige woningbouwprojecten (straatje erbij). Extra woningen (voornamelijk bij uitbreiding, maar ook bij inbreiding) zorgen voor extra verhard oppervlak wat kan zorgen voor meer risico op wateroverlast. In Wadenhoijen is in de huidige situatie geen sprake van aanzienlijke wateroverlastgevoelige locaties, dus daar zal het toevoegen van een paar woningen weinig tot geen invloed hebben op de kans op wateroverlast. Echter, in Kapel Avezaath liggen wel een aantal gebieden die gevoelig zijn voor wateroverlast en waarbij de waterdiepte bij een extreme bui van 70 mm/ 2 uur kan oplopen tot meer dan 30 cm. Hier kan woningbouw, dat veelal plaats zal vinden op nu nog groene locaties, en dus het toevoegen van verharding, een negatieve invloed hebben op de kans op wateroverlast. Bij nieuwe ontwikkelingen toetst de gemeente echter op basis van het principe water en bodem sturend, dus per saldo zal dit effect waarschijnlijk meevallen.

De invloed van de omgevingsvisie op de wateroverlast als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen en buurtschappen wordt daarom als **neutraal** beoordeeld.

Werklocaties

De gemeente stuurt op de vergroening, verduurzaming en een klimaatadaptieve inrichting van bedrijventerreinen en toetst ontwikkelingen op basis van het principe water en bodem sturend. Denk hierbij aan het tegengaan van verharding en het toevoegen van bomen en andere groenelementen. Gezien er in de huidige situatie een aantal gebieden zich bevinden op de bedrijventerreinen Kellen en Medel die gevoelig zijn voor wateroverlast (bij een extreme bui van 70 mm/ 2 uur kan het water oplopen tot meer dan 30 cm), kan deze ambitie een positieve invloed hebben op het verminderen van wateroverlast op de bedrijventerreinen.

De invloed van de omgevingsvisie op de wateroverlast als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **positief** beoordeeld.

Buitengebied

De gemeente wil een goede overgang tussen bebouwing naar het buitengebied door middel van stads- en dorpsrandzones, met name rondom uitbreidingen zoals Passewaaij. Deze randzones

worden ingericht als kwalitatieve, ecologische groenstructuren die verschillende gebieden met elkaar verbinden. Ook wel 'inprikkers' genoemd, die het groen tussen wijken en buitengebied verbinden. Deze gebieden dienen tevens als klimaatbuffers, met ruimte voor bijvoorbeeld ecologie of wateropvang. Dit kan een positieve invloed hebben op het verminderen van de wateroverlast.

Voor een weerbaar en klimaatbestendig buitengebied ziet de gemeente kansen om de eigenschappen van de drogere oeverwallen en nattere komgronden nadrukkelijker te benutten. De gemeente gaat onderzoeken hoe de komgronden ingezet kunnen worden om water langer vast te houden. Hierin wordt de samenwerking met het waterschap ook in het kader van de op te stellen watersignaleringskaarten gezocht. Gezien de concrete invulling nog ontbreekt, is de invloed op de kans op wateroverlast nog niet te beoordelen.

Bij nieuwe ontwikkelingen toetst de gemeente op basis aan het principe 'water en bodem sturend' of de gekozen locatie wenselijk is en of er meer geschikte alternatieve locaties beschikbaar zijn. Wanneer er geen geschikte alternatieven zijn, is het van belang dat er rekening gehouden wordt met aanvullende eisen om negatieve gevolgen van het water- en bodemsysteem te verminderen. Dit kan een positieve invloed hebben op het verminderen van de kans op wateroverlast.

De invloed van de omgevingsvisie op de wateroverlast als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **positief** en **niet te beoordelen** beoordeeld.

3.1.6 Waterveiligheid

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
Overstromingsrisico			Stad Tiel	
			Dorpen en buurtschappen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Stad Tiel

In Passewaaij, aan de Waal tussen het Linge-Waalpark en het Koningspark en rond de spoorzone bevinden zich (volgens de klimaatscenario's) gebieden met een groter overstromingsrisico. Een toename van inwoners (als gevolg van woningbouw) in gebieden met een overstromingsrisico zou de impact bij een overstroming vergroten (meer mensen die risico lopen) en dus een groter risico en negatieve invloed op de waterveiligheid betekenen. De dijken rondom Tiel zijn echter recent

versterkt, dus de kans op een overstroming is erg klein nu de dijk aan de norm voldoet. Het effect is daarom dan ook als **neutraal** beoordeeld.

Dorpen en buurtschappen

In de dorpen Wadenhoijen en Kapel Avezaath is er ruimte voor kleinschalige woningbouwprojecten (straatje erbij) dit zijn gebieden met een risico op overstromingen. Een toename van inwoners in gebieden met een overstromingsrisico zou de impact bij een overstroming vergroten (meer mensen die risico lopen) en dus een groter risico en negatieve invloed op de waterveiligheid betekenen. De dijken rondom Tiel zijn echter recent versterkt, dus de kans op een overstroming is erg klein nu de dijk aan de norm voldoet. Het effect is daarom dan ook als **neutraal** beoordeeld.

Werklocaties

In Papesteeg-West wordt verkend hoe een toekomstige invulling optimaal kan bijdragen aan de stedelijke kwaliteit, bijvoorbeeld door transformatie naar wonen. Daarnaast wordt vanuit de schaalessprong het bedrijventerrein Latenstein aangemerkt om te verkleuren naar gemengd woon-werkgebied. Een toename van inwoners in gebieden met een overstromingsrisico zou de impact bij een overstroming vergroten (meer mensen die risico lopen) en dus een groter risico en negatieve invloed op de waterveiligheid betekenen. De dijken rondom Tiel zijn echter recent versterkt, dus de kans op een overstroming is erg klein nu de dijk aan de norm voldoet. Het effect is daarom dan ook als **neutraal** beoordeeld.

Buitengebied

De gemeente Tiel werkt samen met het Waterschap Rivierenland voor het borgen van de waterveiligheid in de gemeente en regio.

In de Lingezone krijgt waterveiligheid prioriteit. In overstromingsgevoelige (buitendijkse) delen van het landschap is de gemeente zeer terughoudend in het toevoegen van bebouwing. Ook in de Waalzone krijgen waterveiligheid, natuurontwikkeling en logistiek prioriteit. In overstromingsgevoelige (buitendijkse) delen van het landschap ziet de gemeente geen rol voor (nieuwe) economische of woningbouw gerelateerde activiteiten. Hierdoor is de impact kleiner bij een overstroming en kan mogelijk een licht positieve invloed hebben op de waterveiligheid. Daarbij zijn de dijken rondom Tiel versterkt, dus de kans op een overstroming is erg klein nu de dijk aan de norm voldoet.

Bij nieuwe ontwikkelingen wordt op basis van het principe 'water en bodem sturend' getoetst of de gekozen locatie wenselijk is en of er meer geschikte alternatieve locaties beschikbaar zijn. Wanneer er geen geschikte alternatieven zijn, is het van belang dat er rekening gehouden wordt met aanvullende eisen om negatieve gevolgen van het water- en bodemsysteem te verminderen. Dit zorgt voor een kleinere impact bij een overstroming en kan mogelijk een licht positieve invloed hebben op de waterveiligheid.

De invloed van de omgevingsvisie op de wateroverlast als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **licht positief** beoordeeld.

3.1.7 Landschap

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
Aanwezigheid en bescherming landschappelijke waarden			Stad Tiel	
			Dorpen en buurtschappen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Stad Tiel

De beoogde uitbreidingen van Tiel, zoals Passewaaij, kunnen een aantasting van landschappelijke waarden rondom Tiel tot gevolg hebben. De gemeente wil echter een goede overgang tussen bebouwing naar het buitengebied door middel van stads- en dorpsrandzones, met name rondom uitbreidingen zoals Passewaaij. Het is belangrijk bij die overgang dat rekening wordt gehouden voor het behoud of de versterking van de landschappelijke waarden rondom Tiel. De stad Tiel is een van de oudste steden in Nederland met veel historische landschappelijke elementen in de binnenstad. De overgang tussen buitengebied en stad is in de huidige situatie duidelijk zichtbaar. Daarom wordt voor deze ambitie een licht negatieve invloed verwacht. Een negatieve invloed kan worden voorkomen door een goede inpassing.

De gemeente ziet in het groenblauw landschapspark recreatie en natuur als de primaire functies. Het park functioneert als stedelijk uitloopgebied voor de bewoners van Zennewijnen en Passewaaij, en is goed verbonden met de Waalzone. Het faciliteren van verblijfsrecreatie is passend in dit gebied. Natuur als prioriteit kan een positieve invloed hebben, maar verblijfsrecreatie kan landschappelijke waarden aantasten. De invloed van de omgevingsvisie op landschap als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de stad Tiel wordt daarom als **positief** en **licht negatief** beoordeeld.

Dorpen en buurtschappen

De gemeente wil de unieke dorpse identiteit en de verweving met het omliggende groene landschap koesteren. Een kwalitatieve, groene overgang tussen de dorpen, buurtschappen en het buitengebied is voor de gemeente van belang om deze identiteit te behouden. Gezien de inzet op een kwalitatief groene overgang wordt een licht positieve invloed verwacht.

In de dorpen Wadenhoijen en Kapel Avezaath is er ruimte voor kleinschalige woningbouwprojecten (straatje erbij). Hierbij kiest de gemeente voor het behoud van het landelijke karakter van de dorpen. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt de landschappelijk kwalitatieve overgang tussen dorp en

landschap geborgd. Gezien de kwaliteit van het landschap momenteel onder druk staat, wordt een positieve invloed verwacht wanneer bij woningbouw in dorpen en buurtschappen het landelijke karakter wordt geborgd.

De invloed van de omgevingsvisie op landschap als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen en buurtschappen wordt daarom als **positief** beoordeeld.

Werklocaties

De invloed van de omgevingsvisie op landschap als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt als **neutraal** beoordeeld omdat in deze gebieden geen landschappelijke waarden zijn.

Buitengebied

De gemeente duidt aan dat de Linge en de Waal belangrijke dragers vormen voor het buitengebied. Ook wordt het Inundatiekanaal meegenomen als belangrijke schakel tussen de Waal en Linge met een hoge erfgoedwaarde en potentie voor versterking. Afhankelijk van hoe dit eruit komt te zien, zou dit mogelijk een licht positieve invloed hebben op de landschappelijke waarden. Echter, de invloed is nu nog niet te beoordelen, omdat niet duidelijk is wat de gemeente voor ogen heeft.

De gemeente wil een goede overgang tussen bebouwing naar het buitengebied door middel van stads- en dorpsrandzones, met name rondom uitbreidingen zoals Passewaaij. Per stads- en dorpsrandzones zal met maatwerk de invulling bepaald worden, passend bij het landschapstype en nabije bebouwing. Een goede landschappelijke inpassing is ook altijd een belangrijke randvoorwaarde bij de herbestemming van wonen in buitenplaatsen en het transformeren van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) naar (verblijfs)recreatie. Gezien de inpassing op het landschapstype, kan dit een positieve invloed hebben op de landschappelijke waarden.

De gemeente heeft zoeklocaties aangewezen voor de invulling aan de lokale doelstellingen voor duurzame energieopwek vanuit de RES 1.0. Concreet is er een kansrijke locatie in het zuidwesten van de gemeente Tiel geïdentificeerd voor grootschalige windenergie. Daarnaast zijn zonneparken toegestaan in de 300 meter zone langs de A15. Deze gebieden kennen onder andere landschappelijke waarden van het stroomruggen- en komgebied, gekenmerkt door een relatief open en gestructureerd landschap. De realisatie van wind- en zonneparken kan mogelijk leiden tot aantasting van deze landschappelijke waarden. Tegelijkertijd zet de gemeente bij de uitwerking van duurzame energieopwek in op ruimtelijke kwaliteit en een zorgvuldige landschappelijke inpassing van ontwikkelingen. Hierdoor kunnen negatieve effecten op het landschap worden beperkt. Daarom wordt, afhankelijk van de inpassing, van deze ambitie een licht negatieve invloed verwacht op de landschappelijke waarden.

Verder onderscheidt de gemeente het fruitlandschap als een zone binnen het oeverwallen- en stroomruggenlandschap. Hierin wil de gemeente dat agrarische productie in balans is met water, natuur en recreatie. Water- en bodemsysteem zijn leidend boven landbouwontwikkelingen. Het is

niet duidelijk wat de gemeente exact voor ogen heeft met 'in balans' en wat voor effect dit zal hebben op landschappelijke waarden, zoals de oeverwallen en het stroomruggenlandschap. Deze ambitie wordt daarom beoordeeld als niet te beoordelen.

Daarnaast zie de gemeente in het productielandschap de fruitteelt en landbouw als de beeldbepalende motor. In dit gebied wordt ook een westelijke ontsluitingsweg aangelegd. De gemeente wil voorkomen dat de westelijke ontsluitingsweg een barrière vormt en borgt een goede landschappelijke inpassing. Bij bestaande teeltondersteunende voorzieningen gaat de gemeente uit van maatwerk, waarbij landschappelijke inpassing en ruimtelijke kwaliteit belangrijk zijn. In het productielandschap is in beperkte mate ruimte voor schaalvergroting en agrarische ketenactiviteiten. Gezien de aandacht voor landschappelijke inpassing en maatwerk wordt verwacht dat de landschappelijke waarden ten minste behouden worden en geen aantasting plaatsvindt.

De invloed van de omgevingsvisie op landschap als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **niet te beoordelen, positief** en **licht negatief** beoordeeld.

3.1.8 Cultuurhistorie

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
<i>Aanwezigheid en bescherming cultuurhistorische waarden</i>			Stad Tiel	
			Dorpen en buurtschappen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Stad Tiel

In Passewaaij gaat de gemeente aan de slag met de uitbreidingslocatie Passewaaij 9-11. In het kader van de schaa sprong is Passewaaij 12-14 aangemerkt als onderzoeksgebied voor het toevoegen van woningbouw. In het zuiden en oosten van Passewaaij bevinden zich cultuurhistorische waarden van middenkwaliteit. Daarnaast zet de gemeente, ter hoogte van het Linge-Waalpark aan de westzijde en tot het Koningspark aan de oostzijde, in op het toevoegen van woningbouw onder de noemer 'Parels aan de Waal'. Rond het Linge-Waalpark bevinden zich cultuurhistorische waarden van basis- en middenkwaliteit. Met de ontwikkeling van het Veilingterrein en Lingehoven en de transformatie van het gebied rondom de Burense Poort krijgt de spoorzone vorm. Rond de spoorzone bevinden zich afwisselend cultuurhistorische waarden

met overwegend een basiskwaliteit. Het toevoegen van woningen, voorzieningen en (her)inrichting van de openbare ruimte kunnen aanwezige cultuurhistorische waarden aantasten, afhankelijk van de inpassing ervan. Een negatieve invloed kan worden voorkomen door een goede inpassing.

In Tiel-West en Hertogenwijk wordt gestart met vernieuwing en versterking van de wijk. In deze wijken is een groot deel van de Molukse gemeenschap gevestigd. Hier bevindt zich ook de Molukse kerk die met de Molukse wijk als belangrijk immaterieel erfgoed wordt beschouwd. Verder bevinden zich in de binnenstad en in de omliggende woonwijken wel cultuurhistorische waarden van hoge kwaliteit. Het toevoegen van woningen, voorzieningen en (her)inrichting van de openbare ruimte kunnen aanwezige cultuurhistorische waarden aantasten, afhankelijk van de inpassing ervan. Zodoende wordt ook voor deze ambitie een licht negatieve invloed op cultuurhistorie verwacht. Deze negatieve invloed kan worden voorkomen door een goede inpassing.

Tegelijkertijd geeft de gemeente aan trots te zijn op haar gebouwd erfgoed, landschappelijke kwaliteiten en immaterieel erfgoed en wordt bij transformatie en herbestemming aandacht besteed aan het behoud van cultuurhistorische waarden. Hierdoor kunnen negatieve effecten op cultuurhistorie worden beperkt en kan de beleefbaarheid van erfgoed worden versterkt. Daarom wordt voor bovenstaande ambities per saldo een neutrale invloed op cultuurhistorie verwacht.

Verder gaat gemeente Tiel gebiedsgericht aan de slag met de binnenstad als huiskamer van ontmoeting, cultuur, evenementen en vermaak. Echter, het is onduidelijk hoe cultuurhistorische waarden hierin een plek krijgen. De invloed van deze ambitie op cultuurhistorie is daarom niet te beoordeling.

De invloed van de omgevingsvisie op archeologie als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de stad Tiel wordt daarom als **neutraal** en **niet te beoordelen** beoordeeld.

Dorpen en buurtschappen

In de dorpen Wadenhoijen en Kapel Avezaath is er ruimte voor kleinschalige woningbouwprojecten (straatje erbij). Hier bevinden zich verschillende midden- en hoge kwaliteit cultuurhistorische waarden. Extra woningen (voornamelijk bij uitbreiding, maar ook bij inbreiding) kunnen aanwezige cultuurhistorische waarden aantasten, maar dat is afhankelijk van de exacte locatie en inpassing ervan. De invloed van de omgevingsvisie op cultuurhistorie als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes wordt voor de dorpen en buurtschappen daarom als **licht negatief** beoordeeld.

Werklocaties

De invloed van de omgevingsvisie op cultuurhistorie als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt als **neutraal** beoordeeld omdat in deze gebieden geen cultuurhistorie aanwezig is.

Buitengebied

De gemeente heeft zoeklocaties aangewezen voor de invulling aan de lokale doelstellingen voor duurzame energieopwek vanuit de RES 1.0. Concreet is er een kansrijke locatie in het zuidwesten van de gemeente Tiel geïdentificeerd voor grootschalige windenergie. Daarnaast zijn zonneparken toegestaan in de 300 meter zone langs de A15. In deze gebieden bevinden zich midden- tot hoge kwaliteit cultuurhistorische waarden als bijvoorbeeld de Wetering en de Maat. Afhankelijk van de inpassing, kan dit een licht negatieve invloed hebben op aanwezige cultuurhistorische waarden.

Verder wil de gemeente in het buitengebied prioriteit geven aan waterveiligheid, natuurontwikkeling en recreatie. Alle initiatieven moeten bijdragen aan het versterken van de natuurwaarde of beleving van het gebied. Het Lingelandschap kenmerkt zich door een scherp contrast tussen het besloten oeverwallenlandschap en het open rivierdal met relatief weinig begroeiing en bebouwing. De rivier en beekdal kennen daarom ook een hoge cultuurhistorische en ecologische waarde, met waardevolle dorpsgezichten en oude beekpassages. Afhankelijk van de inpassing van nieuwe initiatieven, kan dit invloed hebben op aanwezige cultuurhistorische waarden. De gemeente wil dat alle initiatieven moeten bijdragen aan de versterking of beleving van het gebied. Afhankelijk van de invulling daarvan, kan zowel een positieve invloed op cultuurhistorie worden verwacht.

De invloed van de omgevingsvisie op cultuurhistorie als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes wordt voor het buitengebied daarom als **licht negatief** en **positief** beoordeeld.

3.1.9 Archeologie

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
Aanwezigheid en bescherming archeologische waarden			Stad Tiel	
			Dorpen en buurtschappen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Stad Tiel

In Passewaaij gaat de gemeente aan de slag met de uitbreidingslocatie Passewaaij 9-11. In het kader van de schaa sprong is Passewaaij 12-14 aangemerkt als onderzoeksgebied voor het toevoegen van woningbouw. In het oosten van Passewaaij bevindt zich een gebied van zeer hoge archeologische waarde en deze is ook beschermd. Daarnaast zet de gemeente, ter hoogte van

het Linge-Waalpark aan de westzijde en tot het Koningspark aan de oostzijde, in op het toevoegen van woningbouw onder de noemer 'Parels aan de Waal'. Rond het Linge-Waalpark bevinden zich middelhoge archeologische waarden. Met de ontwikkeling van het Veilingterrein en Lingehoven en de transformatie van het gebied rondom de Burense Poort wil de gemeente de spoorzone vormgeven. Rond de spoorzone bevinden zich afwisselend gebieden van middelmatige tot hoge archeologische verwachtingswaarden. Afhankelijk van vooronderzoek en de keuzes kunnen archeologische waarden die nog in de grond zitten worden aangetast. Daarom wordt voor deze ambitie een licht negatieve invloed op archeologie verwacht.

In de stad Tiel worden op de verschillende locaties woningen toegevoegd. In bestaande woonwijken en rond de binnenstad zal de grond op vele plekken ook al geroerd zijn. Afhankelijk van vooronderzoek en de keuzes voor de exacte locaties van woningen, kunnen archeologische waarden die nog in de grond zitten worden aangetast. Zodoende wordt ook voor deze ambitie een licht negatieve invloed op archeologie verwacht.

De invloed van de omgevingsvisie op archeologie als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de stad Tiel wordt daarom als **licht negatief** beoordeeld.

Dorpen en buurtschappen

In de dorpen Wadenhoijen en Kapel Avezaath is er ruimte voor kleinschalige woningbouwprojecten (straatje erbij). Hier bevinden zich verschillende archeologische waarden variërend van laag tot hoog. In de dorpen zal de grond veelal geroerd zijn. Afhankelijk van vooronderzoek en de keuzes kunnen archeologische waarden die nog in de grond zitten worden aangetast. De invloed van de omgevingsvisie op archeologie als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes wordt voor de dorpen en buurtschappen daarom als **licht negatief** beoordeeld.

Werklocaties

Op de bedrijventerreinen bevinden zich ook verschillende hoge archeologische waarden met een paar delen waarbij de verwachting laag is. In Kellen en Medel wordt gekeken naar mogelijkheden voor de kleine windturbines nabij bedrijfsactiviteit (75-125m). Afhankelijk van vooronderzoek en de keuzes kunnen archeologische waarden die nog in de grond zitten worden aangetast. De invloed van de omgevingsvisie op archeologie als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes wordt voor de werklocaties daarom als **licht negatief** beoordeeld.

Buitengebied

De gemeente heeft zoeklocaties aangewezen voor de invulling aan de lokale doelstellingen voor duurzame energieopwek vanuit de RES 1.0. Concreet is er een kansrijke locatie in het zuidwesten van de gemeente Tiel geïdentificeerd voor grootschalige windenergie. Daarnaast zijn zonneparken toegestaan in de 300 meter zone langs de A15. In deze gebieden bevinden zich verschillende archeologische verwachtingswaarden. Afhankelijk van vooronderzoek en de keuzes kunnen archeologische waarden die nog in de grond zitten worden aangetast. De invloed van de omgevingsvisie op archeologie als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes wordt voor het buitengebied daarom als **licht negatief** beoordeeld.

3.1.10 Hitte

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
Risico op hittestress			Stad Tiel	
			Dorpen en buurtschappen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Stad Tiel

De gemeente investeert in een gezonde leefomgeving, met kwalitatief groen en groenblauwe dooradering door de stadswijken. Dit heeft een positieve invloed op het verminderen van hittestress, echter bepaalt de precieze invulling hoeveel invloed het uiteindelijk heeft. Bij het versterken van de bestaande wijken zoekt de gemeente naar koppelkansen met o.a. het klimaatbestendig inrichten van de openbare ruimte. Dit heeft mogelijk een licht positieve invloed op het verminderen van hittestress, maar zoeken naar koppelkansen is nog wel vaag en onduidelijk. De gemeente zet ook in op een gezonde en groenblauwe binnenstad, onder andere door gericht vergroenen van de openbare ruimte. Zo ontstaat een klimaatbestendige omgeving, wat een licht positieve invloed heeft op het verminderen van hittestress.

In de woonwijken versterkt de gemeente ook de groenstructuur. Dit betreft onder andere alle parken, de groene spoorzone, de gracht om de binnenstad en de Dode Linge. Dit heeft mogelijk een licht positieve invloed op het verminderen van hittestress, het is echter onduidelijk wat er precies met 'versterken' wordt bedoeld en daarom niet te beoordelen.

Aan de andere kant komt er een schaa sprong naar 50.000+ inwoners en 5.000 extra woningen tot 2050. In de stad Tiel zet de gemeente in op inbreiding en uitbreiding met Passewaaij 9 -11, 'Parels aan de Waal', de ontwikkeling van het Veilingterrein en Lingehoven en de transformatie van het gebied rondom de Burense Poort. Het toevoegen van een dergelijk aantal woningen zorgt voor extra verhard oppervlak wat resulteert in meer risico op hittestress, tegelijkertijd zorgt dit ook voor meer inwoners die risico lopen op hittestress. Dit is echter wel afhankelijk van de wijze van inpassing.

Omdat de gemeente Tiel inzet op meer groen, een groenblauwe inrichting en het klimaatbestendig maken van wijken en binnenstad, heeft dit overwegend een positieve invloed op het verminderen van risico op hittestress, al is de impact en uitvoering op sommige onderdelen niet (goed) te beoordelen. Tegelijk leidt de groei van het aantal woningen tot meer verharding en een groter

risico op hittestress, wat een negatieve invloed met zich meebrengt. Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op hitte als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de Stad Tiel als **positief**, **licht negatief** en **niet te beoordelen** beoordeeld.

Dorpen en buurtschappen

In de dorpen Wadenhoijen en Kapel Avezaath is er ruimte voor kleinschalige woningbouwprojecten (straatje erbij). Gezien de schaal van de uitbreiding en dat er in de huidige situatie geen last is van hittestress in de dorpen is de invloed van deze ontwikkeling gering. Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op hitte als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen en buurtschappen als **neutraal** beoordeeld.

Werklocaties

De gemeente stuurt op de vergroening, verduurzaming en een klimaatadaptieve inrichting van bedrijventerreinen. Denk hierbij aan het tegengaan van verharding en het toevoegen van bomen en andere groenelementen. Dit heeft een positieve invloed op het verminderen van hittestress op de bedrijventerreinen. Op de bedrijventerreinen Papensteeg en Latenstein ligt er een opgave om de openbare ruimte te laten aansluiten bij de woonfunctie, bijvoorbeeld door te vergroenen. Dit heeft eveneens een licht positieve invloed op het verminderen van hittestress op deze bedrijventerreinen.

Vanwege de vergroening, verduurzaming en een klimaatadaptieve inrichting van bedrijventerreinen wordt de invloed van de omgevingsvisie op hitte als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties als **positief** beoordeeld.

Buitengebied

De gemeente zorgt voor een goede overgang tussen bebouwing naar het buitengebied door middel van stads- en dorpsrandzones. Ze richt deze randzones in als kwalitatieve, ecologische groenstructuren die verschillende gebieden met elkaar verbinden. Dit worden ook wel 'inprikkers' genoemd, die het groen tussen wijken en buitengebied verbinden. Dit heeft een licht positieve invloed op het verminderen van hittestress. Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op hitte als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied als **licht positief** beoordeeld.

3.1.11 Hernieuwbare energie

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
Verhouding hernieuwbare energie tot totale energieverbruik			Stad Tiel	
			Dorpen en buurtschappen	

Criterion	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Stad Tiel

Er komt een schaa sprong naar 50.000+ inwoners en 5.000 extra woningen tot 2050. Extra woningen zorgt voor een toename in het totale energieverbruik, waardoor de verhouding hernieuwbare energie tot het totale energieverbruik zal afnemen. Nieuwbouwwoningen hebben tegenwoordig echter een positief energielabel waardoor de invloed slechts licht negatief is.

De gemeente geeft de warmtetransitie concreet handen en voeten door te starten met het verduurzamen van de bestaande woonvoorraad. De gemeente geeft prioriteit aan de wijken waar grote behoefte is (energie armoede) in combinatie met ruimtelijke kansen voor een warmtenet. De ambitie is om in 2050 van het aardgas af te zijn. Bij nieuwbouw stuurt de gemeente op energiezuinige woningen en het gebruik van duurzame energie. Dit heeft een licht positieve invloed op het aandeel hernieuwbare energie.

Gezien het bovenstaande wordt de invloed van de omgevingsvisie op de verhouding hernieuwbare energie tot het totale energieverbruik als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de stad Tiel als **licht positief** en **licht negatief** beoordeeld.

Dorpen en buurtschappen

In de dorpen Wadenhoijen en Kapel Avezaath is er ruimte voor kleinschalige woningbouwprojecten (straatje erbij). Omdat het om een beperkt aantal woningen gaat heeft dit waarschijnlijk een verwaarloosbare invloed op de energievraag. Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op de verhouding hernieuwbare energie tot het totale energieverbruik als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen en buurtschappen als **neutraal** beoordeeld.

Werklocaties

De gemeente stelt dat voor een circulaire economie en de energietransitie ingezet moet worden op het opwekken en benutten van duurzame energiebronnen. Op verschillende plekken in de gemeente zijn kansrijke locaties voor kleine windturbines (75-125 m) rondom bedrijventerreinen geïdentificeerd. Bijvoorbeeld op de bedrijventerreinen Kellen en Medel zijn er voor de opwek van duurzame energie mogelijkheden voor kleine windturbines nabij bedrijfsactiviteit (75-125m) geïdentificeerd. Ook stimuleert de gemeente om zon-op-dak te realiseren bij bedrijventerreinen, in samenwerking met pandeigenaren. In potentie heeft dit een positieve invloed, echter is dit nog erg vaag. Er zijn geen concrete plannen maar enkel 'kansrijke locaties', 'mogelijkheden' en de gemeente 'stimuleert'. Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op de verhouding

hernieuwbare energie tot het totale energieverbruik als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties beoordeeld als **niet te beoordelen**.

Buitengebied

De gemeente heeft zoeklocaties aangewezen voor de invulling aan de lokale doelstellingen voor duurzame energieopwek vanuit de RES 1.0. Concreet is er een kansrijke locatie in het zuidwesten van de gemeente Tiel geïdentificeerd voor grootschalige windenergie. Daarnaast zijn zonneparken toegestaan in de 300 meter zone langs de A15. De ruimtebehoefte voor energievoorzieningen na 2030 is tot op heden nog niet bepaald. De gemeente ziet wel mogelijkheden voor kleinschalige windmolens op eigen terrein of initiatieven voor het zelfvoorzienend maken van industrieterreinen. Al deze ontwikkelingen samen hebben in potentie een positieve invloed op de verhouding hernieuwbare energie tot het totale energieverbruik. Echter is dit nog erg vaag, er zijn geen concrete plannen maar enkel 'zoeklocaties', 'kansrijke locaties', 'ruimtebehoefte' is niet nog bepaald en de gemeente 'ziet mogelijkheden'. Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op de verhouding hernieuwbare energie tot het totale energieverbruik als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied als **niet te beoordelen** beoordeeld.

3.1.12 Geluid (wegverkeer)

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
Aantal (ernstig) gehinderde inwoners door wegverkeerslawaaï			Stad Tiel	
			Dorpen en buurtschappen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Stad Tiel

Er komt een schaa sprong naar 50.000+ inwoners en 5.000 extra woningen tot 2050. Deze schaa sprong heeft twee negatieve aspecten voor wegverkeerslawaaï. Enerzijds komt er meer wegverkeer door het aantal nieuwe inwoners wat kan zorgen voor meer hinder door wegverkeer, maar er worden weinig woningen toegevoegd rondom bestaande knelpunten. Anderzijds komen er meer inwoners wat kan zorgen voor meer gehinderden door wegverkeerslawaaï. In Passewaaij gaat de gemeente aan de slag met de uitbreidingslocatie Passewaaij 9-11 en is Passewaaij 12-14 aangemerkt als onderzoeksgebied voor het toevoegen van woningbouw. Voor deze ontwikkelingen legt de gemeente de ontbrekende schakel in de rondweg aan en wordt de ontsluiting voor auto's verbeterd door de aanleg van een westelijke ontsluitingsweg met de toe- en

afrit 31 Wadenhoijen aan de A15. Het aanleggen van deze westelijke ontsluitingsweg zorgt voor extra wegverkeer, waar voornamelijk de inwoners van Passewaaij hinder van kunnen ervaren. Zowel de schaa sprong als de westelijke ontsluitingsweg hebben een negatieve invloed op het aantal gehinderde inwoners door wegverkeerslawaa i.

Aan de andere kant versterkt de gemeente het fietsnetwerk in en om de stad. Dit betreft zowel de kwaliteit van de fietspaden als het faciliteren van een toegankelijk fietsnetwerk en stallingsmogelijkheden. Met name tussen Passewaaij en de binnenstad én het station en Latenstein liggen opgaven om het bestaande netwerk te optimaliseren en nieuwe verbindingen aan te leggen. Het verbeteren van dit fietsnetwerk kan mensen stimuleren de fiets te nemen en kan daarmee zorgen voor minder wegverkeer en bijbehorend lawaa i. Gezien er in de huidige situatie veel wegverkeerslawaa i is in Tiel heeft dit mogelijk een licht positieve invloed.

De invloed van de omgevingsvisie op het geluid door wegverkeer als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de stad Tiel wordt daarom als **negatief** en **licht positief** beoordeeld.

Dorpen en buurtschappen

In de dorpen Wadenhoijen en Kapel-Avezaath is er ruimte voor kleinschalige woningbouwprojecten (straatje erbij). Dit zorgt voor extra inwoners en daarmee meer wegverkeer, maar de uitbreiding van de dorpen is minimaal. De nieuwe inwoners van Kapel-Avezaath kunnen mogelijk wel geluidshinder ervaren van de A15 gezien dit in de huidige situatie voor de huidige bewoners ook het geval is. Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op geluid door wegverkeer als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen en buurtschappen als **licht negatief** beoordeeld.

Werklocaties

De gemeente vergroot de vervoersbewegingen over water door de containerterminal en industriehaven van Kellen te versterken. Dit leidt tot minder vrachtverkeer en daarmee mogelijk tot minder gehinderden door wegverkeerslawaa i. Daarnaast verkent de gemeente de mogelijkheden om de verbinding tussen de haven, de A15 en de provinciale weg te versterken. Als dit betekent dat er minder vrachtverkeer langs bebouwd gebied gaat dan zorgt dit mogelijk voor minder gehinderde inwoners door wegverkeerslawaa i, maar dit kan mogelijk wel voor meer hinder gaan zorgen op andere wegen waardoor de invloed neutraal is. De invloed van de omgevingsvisie op het geluid door wegverkeer als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **licht negatief** beoordeeld.

Buitengebied

De invloed van de omgevingsvisie op het geluid door wegverkeer als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt als **neutraal** beoordeeld aangezien dit geen gevolgen heeft.

3.1.13 Geluid (spoorweg)

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
<i>Aantal (ernstig) gehinderde inwoners door spoorweglawaaï</i>			Stad Tiel	
			Dorpen en buurtschappen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Stad Tiel

Er komt een schaa sprong naar 50.000+ inwoners en 5.000 extra woningen tot 2050. Een belangrijk onderdeel hierin is de ontwikkeling van de spoorzone waar onder andere woningen toegevoegd worden. Daarnaast worden er ook ten westen van Passewaaij woning toegevoegd nabij het spoor. Deze ontwikkelingen hebben een licht negatieve invloed op het aantal gehinderde inwoners door spoorweglawaaï. Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op geluid door spoorwegen als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de stad Tiel als **licht negatief** beoordeeld. Echter kan deze geluidshinder voorkomen worden door te zorgen voor een goede inpassing.

Dorpen en buurtschappen

De invloed van de omgevingsvisie op het geluid door spoorwegen als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen en buurtschappen wordt als **neutraal** beoordeeld, aangezien dit geen gevolgen heeft.

Werklocaties

Vanuit de schaa sprong is het bedrijventerrein Latenstein aangemerkt om te verkleuren naar gemengd woon-werkgebied. Daarnaast verkent de gemeente hoe een toekomstige invulling van Papesteeg-West optimaal kan bijdragen aan de stedelijke kwaliteit, bijvoorbeeld door transformatie naar wonen. Beide bedrijventerreinen liggen nabij het spoor en het toevoegen van woningen heeft een licht negatieve invloed op het aantal gehinderde inwoners door spoorweglawaaï. Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op geluid door spoorwegen als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties als **licht negatief** beoordeeld.

Buitengebied

De invloed van de omgevingsvisie op het geluid door spoorwegen als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt als **neutraal**, aangezien dit geen gevolgen heeft.

3.1.14 Geluid (industrie)

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
<i>Aantal (ernstig) gehinderde inwoners door industrielawaai</i>			Stad Tiel	
			Dorpen en buurtschappen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Stad Tiel

De invloed van de omgevingsvisie op industrielawaai als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de stad Tiel wordt als **neutraal** beoordeeld, aangezien dit geen gevolgen heeft.

Er zijn geen woningbouwontwikkelingen gepland in de nabijheid van industrieterreinen, of nieuwe industrieterreinen die invloed zouden hebben op de inwoners van Stad Tiel.

Dorpen en buurtschappen

De invloed van de omgevingsvisie op industrielawaai als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen en buurtschappen wordt als **neutraal** beoordeeld, aangezien dit geen gevolgen heeft. Er zijn geen woningbouwontwikkelingen gepland in de nabijheid van industrieterreinen, of nieuwe industrieterreinen die invloed zouden hebben op de inwoners van de dorpen en buurtschappen.

Werklocaties

Vanuit de schaalsprong is het bedrijventerrein Latenstein aangemerkt om te verkleuren naar gemengd woon-werkgebied. Daarnaast verkent de gemeente hoe een toekomstige invulling van Papesteeg-West optimaal kan bijdragen aan de stedelijke kwaliteit, bijvoorbeeld door transformatie naar wonen. Het transformeren van bedrijven tot woningen op beide bedrijventerreinen kan leiden tot meer (ernstig) gehinderde inwoners door industrielawaai.

Daarnaast stuurt de gemeente op het optimaal benutten van de ruimte voor zwaardere milieucategorieën 4 en 5. Afhankelijk van de locatie van deze zwaardere milieucategorieën kan dit een negatieve invloed hebben op het aantal gehinderde inwoners door industrielawaai. Omdat de locatie niet bekend is, is dit niet te beoordelen.

De invloed van de omgevingsvisie op industrielawaai als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom beoordeeld als **licht negatief en niet te beoordelen**.

Buitengebied

De invloed van de omgevingsvisie op industrielawaai als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt als **neutraal** beoordeeld, aangezien dit geen gevolgen heeft.

3.1.15 Bereikbaarheid

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
Aantal knelpunten wegverkeer			Stad Tiel	
			Dorpen en buurtschappen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Stad Tiel

Er komt een schaa sprong naar 50.000+ inwoners en 5.000 extra woningen tot 2050. Een groot deel van de extra woningen moet landen in en rondom de stad Tiel. Dit aantal extra inwoners zorgt voor extra wegverkeer wat kan leiden tot meer knelpunten in en rondom Tiel of verslechteren van de bestaande knelpunten, zoals op de A15, N834 en N835.

Aan de andere kant versterkt de gemeente het fietsnetwerk in en om de stad. Dit betreft zowel de kwaliteit van de fietspaden als het faciliteren van een toegankelijk fietsnetwerk en -stallingsmogelijkheden. Met name tussen Passewaaij en de binnenstad én het station en Latenstein liggen opgaven om het bestaande netwerk te optimaliseren en nieuwe verbindingen aan te leggen. De gemeente spant zich ten eerste in voor een sterk hoofdfietsnetwerk voor optimale verbindingen in alle windrichtingen. Om een sterk netwerk te realiseren, is het nodig om de barrièrewerking van het spoor op enkele plekken te slechten, bijvoorbeeld door de aanleg van een fietstunnel tussen Papesteeg en Rauwenhof. Ten tweede door een snelfietsroute aan te leggen in west-oostelijke richting, met een zoekzone langs het spoor. Ten derde door een recreatieve fietsroute in west-oostelijke richting langs de Waal. Ten vierde sluit de gemeente de spoorzone aan op de snelfietsroute en het hoofdfietsnetwerk. Als laatste versterkt ze de fietsbereikbaarheid door te investeren in toegankelijke en aantrekkelijke routes van en naar de binnenstad. Hierbij krijgt de verbinding tussen het centrum en Passewaaij prioriteit. Deze ontwikkelingen zorgen voor een goed fietsnetwerk en zorgen er ook voor dat mensen gestimuleerd worden om de fiets te gebruiken en daarmee minder de auto. Dit heeft een positieve invloed op het verminderen van het aantal en de intensiteit van de knelpunten in het wegverkeer.

Daarnaast blijft de bereikbaarheid met de auto op orde, de gemeente zoekt hierin naar maatwerk door bijvoorbeeld gedifferentieerde parkeernormen, afhankelijk van het woonmilieu en de mate van stedelijkheid. In de directe omgeving van het station (de spoorzone) verkent ze de mogelijkheden om, in aansluiting op de autoluwe binnenstad, te werken met een lagere parkeernorm. In de binnenstad zet de gemeente in op bereikbaarheid, verkeersafwikkeling en parkeervoorzieningen voor zowel auto als fiets en openbaar vervoer. Ze zorgt voor optimale autobereikbaarheid en voldoende parkeervoorzieningen nabij de poorten, voor bewoners en bezoekers uit de regio. Een soepele overstap van de fiets en auto naar het wandelnetwerk is hierin cruciaal. Als laatste verbetert ze de routing en openbare ruimte op de as tussen het station (en busstations) en de binnenstad. Wat een optimale autobereikbaarheid inhoudt is echter onduidelijk en daarom niet te beoordelen. Als dit betekent dat mensen gestimuleerd worden de auto te gebruiken is dit negatief, maar als dit mensen stimuleert de auto te laten staan dan kan dit knelpunten oplossen en is het positief. De overige ontwikkelingen hebben een positieve invloed op het verminderen van het aantal en de intensiteit van de knelpunten in het wegverkeer.

Verder zet de gemeente in op een sterkere positie van Tiel in het spoorwegennet door een hoogfrequente treinverbinding (sprinter) tussen Utrecht en Elst via Tiel. De elektrificatie van de spoorlijn tussen Elst en Tiel is hier een belangrijkste stap in. Dit biedt mensen meer mogelijkheden om de trein te nemen in plaats van de auto en kan daardoor het aantal of de intensiteit van knelpunten in het wegverkeer doen afnemen.

Als laatste gaat de gemeente in Passewaaij aan de slag met de uitbreidingslocatie Passewaaij 9-11 en is Passewaaij 12-14 aangemerkt als onderzoeksgebied. Deze uitbreidingslocaties zorgen voor een sterke groei van Passewaaij, daarom legt de gemeente de ontbrekende schakel in de rondweg aan en verbetert ze de fietsontsluiting met de binnenstad. Ook wordt de ontsluiting voor auto's verbeterd door de aanleg van een westelijke ontsluitingsweg met de toe- en afrit 31 Wadenloijen aan de A15. Deze ontwikkelingen zorgen voor een betere ontsluiting van Passewaaij, de afslagen Tiel noord en Tiel centrum en een verbeterde doorstroming door het centrum. Dit zorgt voor een positieve invloed op het verminderen van het aantal en de intensiteit van knelpunten in het wegverkeer.

De groei van Tiel leidt naar verwachting tot extra verkeersdruk en mogelijke knelpunten. De gemeente zet hier echter een breed pakket aan maatregelen tegenover, met een sterke focus op het verbeteren van het fietsnetwerk en het stimuleren van fietsgebruik. Dit kan het autoverkeer beperken en zo de druk op het wegennet verlagen. Daarnaast dragen verbeteringen in de ontsluiting en bereikbaarheid, zowel voor fiets als auto, bij aan een betere doorstroming. Hoewel de invulling van optimale autobereikbaarheid nog niet geheel duidelijk is, hebben de meeste maatregelen naar verwachting een positieve invloed op het verminderen van het aantal en intensiteit van verkeersknelpunten. Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op het aantal knelpunten in het wegverkeer als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de stad Tiel als **positief, licht negatief en niet te beoordelen** beoordeeld.

Dorpen en buurtschappen

De gemeente zet in op uitstekende fietsverbindingen. Ze heeft hierbij oog voor fietsvriendelijke buitenwegen. Wanneer sprake is van herinrichting zorgt ze ervoor dat ze de diversiteit aan weggebruikers zo goed mogelijk blijft faciliteren door bijvoorbeeld verkeersstromen te scheiden. Dit stimuleert mensen de fiets te gebruiken, wat een licht positieve invloed heeft op het verminderen van het aantal knelpunten in het wegverkeer als mensen in plaats daarvan de auto laten staan. Daarnaast werkt de gemeente aan optimale verbindingen tussen de dorpen en Tiel stad. Dit doet ze door in te zetten op het behoud van de regionale busverbindingen en actief in te zetten op het aantakken van de omliggende dorpen op het fietsnetwerk. De realisatie van de westelijke ontsluitingsweg fungeert tevens als een nieuwe toegangspoort voor Wadenhoijen. Dit heeft eveneens een licht positieve invloed op het verminderen van het aantal knelpunten in het wegverkeer.

Verder is er in de dorpen Wadenhoijen en Kapel Avezaath ruimte voor kleinschalige woningbouwprojecten (straatje erbij). Extra inwoners zorgt voor extra wegverkeer wat mogelijk kan zorgen voor meer of zwaardere knelpunten in het wegverkeer, door het geringe aantal extra woningen zal dit echter geen invloed hebben.

De invloed van de omgevingsvisie op het aantal knelpunten in het wegverkeer als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen en buurtschappen wordt daarom als **licht positief** beoordeeld.

Werklocaties

De gemeente streeft naar een goede ontsluiting van bedrijventerreinen door in te zetten op slimme overstappunten waar werknemers van de auto gemakkelijk op de fiets kunnen stappen en zijn aangesloten door aantrekkelijke (snel)fietsverbindingen. Hiermee stimuleert ze werknemers om vaker de (elektrische) fiets te pakken en minder gebruik te maken van de auto. Op kantorenpark Westroijen werkt de gemeente aan een goede fietsontsluiting en een busverbinding met station Tiel. Op bedrijventerrein Kellen en Medel vergroot de gemeente de vervoersbewegingen over water door de containerterminal en industriehaven van Kellen te versterken. Ze zoekt naar mogelijkheden om watergebonden bedrijven optimaal te positioneren, dit kan bijdragen aan vermindering van het aantal knelpunten. Deze ontwikkeling zou namelijk moeten leiden tot meer bewegingen over het water in plaats van de weg, wat mogelijk het aantal of de intensiteit van de knelpunten op de weg kan doen afnemen. Daarnaast verkent de gemeente de mogelijkheden om de verbinding tussen de haven, de A15 en de provinciale weg te versterken. Dit is mogelijk positief voor het aantal knelpunten, tegelijkertijd kan dit ook een verkeersaantrekkende werking hebben en zorgen voor meer drukte. Op Papenstee en Latenstein zorgt de gemeente voor een goede aansluiting aan het hoofdauto- en fietsnetwerk. Ze zet in op het aansluiten van Latenstein op de snelfietsroute voor een uitstekende fietsverbinding naar station Tiel en de binnenstad. Een fietstunnel tussen Papenstee en Rauwenhof verbindt de verschillende wijken en gaat de barrièrewerking van het spoor tegen. Deze ontwikkelingen hebben een positieve invloed op het verminderen van het aantal knelpunten in het wegverkeer.

Daarnaast ondersteunt de gemeente deelmobiliteit. In potentie kan dit leiden tot minder autogebruik, maar het is onduidelijk hoe er ondersteund wordt en daarom is het niet te beoordelen. Daarnaast onderzoekt de gemeente de mogelijkheden om Latenstein beter aan te laten sluiten op het spoornetwerk, bijvoorbeeld met een extra station ter hoogte van Latenstein-Medel en heeft de gemeente oog voor een goede verbinding voor gemotoriseerd (vracht)vervoer. Het is echter nog onduidelijk of en hoe beide gerealiseerd kunnen worden en daarom zijn deze niet goed te beoordelen.

Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op het aantal knelpunten in het wegverkeer als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties beoordeeld als **positief, licht negatief** en **niet te beoordelen**.

Buitengebied

De invloed van de omgevingsvisie op het aantal knelpunten in het wegverkeer als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt als **neutraal** beoordeeld, aangezien dit geen gevolgen heeft.

3.1.16 Modal shift

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
Mogelijkheden/ aantrekkelijkheid OV, fiets, voet ten opzichte van auto			Stad Tiel	
			Dorpen en buurtschappen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Stad Tiel

De gemeente versterkt het fietsnetwerk in en om de stad. Dit betreft zowel de kwaliteit van de fietspaden als het faciliteren van een toegankelijk fietsnetwerk en -stallingsmogelijkheden. Met name tussen Passewaaij en de binnenstad én het station en Latenstein liggen opgaven om het bestaande netwerk te optimaliseren en nieuwe verbindingen aan te leggen. De gemeente spant zich ten eerste in voor een sterk hoofd fietsnetwerk voor optimale verbindingen in alle windrichtingen. Om een sterk netwerk te realiseren, is het nodig om de barrièrewerking van het spoor op enkele plekken te slechten. Bijvoorbeeld door de aanleg van een fietstunnel tussen Papesteeg en Rauwenhof. Ten tweede door een snelfietsroute aan te leggen in west-oostelijke richting, met een zoekzone langs het spoor. Ten derde door een recreatieve fietsroute in west-

oostelijke richting langs de Waal. Deze ontwikkelingen hebben een licht positieve invloed op de mogelijkheden en aantrekkelijkheid voor het gebruik van de fiets.

Daarnaast blijft de bereikbaarheid met de auto op orde, de gemeente zoekt hierin naar maatwerk door bijvoorbeeld gedifferentieerde parkeernormen, afhankelijk van het woonmilieu en de mate van stedelijkheid. In de directe omgeving van het station (de spoorzone) verkent ze de mogelijkheden om, in aansluiting op de autoluwe binnenstad, te werken met een lagere parkeernorm. Tegelijkertijd sluit de gemeente de spoorzone aan op de snelfietsroute en het hoofdfietsnetwerk. In de binnenstad zet de gemeente in op bereikbaarheid, verkeersafwikkeling en parkeervoorzieningen voor zowel auto als fiets en openbaar vervoer. Ze zorgt voor optimale autobereikbaarheid en voldoende parkeervoorzieningen nabij de poorten, voor bewoners en bezoekers uit de regio. Een soepele overstap van de fiets en auto naar het wandelnetwerk is hierin cruciaal. Als laatste verbetert ze de routing en openbare ruimte op de as tussen het station (en busstations) en de binnenstad. Wat een optimale autobereikbaarheid inhoudt is echter onduidelijk en daarom niet te beoordelen. Als dit betekent dat mensen gestimuleerd worden de auto te gebruiken is dit negatief, maar als dit mensen stimuleert de auto te laten staan dan heeft dit een positieve invloed op de modal shift. De overige ontwikkelingen hebben een positieve invloed op de modal shift.

Daarnaast legt de gemeente de ontbrekende schakel in de rondweg bij Passewaaij aan en verbetert de fietsontsluiting met de binnenstad. Ook wordt de ontsluiting voor auto's verbeterd door de aanleg van een westelijke ontsluitingsweg met de toe- en afrit 31 Wadenhoijen aan de A15. Enerzijds wordt het gebruik van de auto gestimuleerd door de ontbrekende schakel en westelijke ontsluitingsweg te realiseren. Anderzijds wordt de fietsontsluiting verbeterd, wat een licht positieve invloed heeft.

Door een groeiend aantal gebruikers groeit station Tiel Passewaaij uit tot een belangrijk knooppunt voor openbaar vervoer. Dit geldt niet alleen voor de bewoners van Passewaaij, maar ook voor de omliggende dorpen en de uitbreidingswijken van Geldermalsen. De gemeente onderzoekt wat nodig is om station Passewaaij te laten functioneren als volwaardig ov-knooppunt. Ze denkt daarbij bijvoorbeeld aan een P+R-locatie en deelmobiliteit. Wat de plannen gaan inhouden is nog onduidelijk en daarom momenteel nog niet te beoordelen. Daarnaast zet de gemeente in op een sterkere positie van Tiel in het spoorwegennet door een hoogfrequente treinverbinding (sprinter) tussen Utrecht en Elst via Tiel. De elektrificatie van de spoorlijn tussen Elst en Tiel is hier een belangrijkste stap in.

Samenvattend zet de gemeente sterk in op het verbeteren en uitbreiden van het fietsnetwerk, wat de aantrekkelijkheid en gebruiksmogelijkheden van de fiets vergroot en daarmee een positieve bijdrage levert aan de modal shift. Ook de aansluiting van de spoorzone op het fietsnetwerk en de inzet op openbaar vervoer versterken deze ontwikkeling. Tegelijkertijd blijft de gemeente investeren in autobereikbaarheid en nieuwe ontsluitingswegen, wat het autogebruik deels blijft faciliteren en daarmee een licht negatieve invloed kan hebben op de verschuiving naar duurzamere vervoerswijzen. Daarbij zijn sommige ontwikkelingen ook nog onzeker en onduidelijk

waardoor deze niet te beoordelen zijn. Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op de modal shift als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de stad Tiel beoordeeld als **positief, licht negatief en niet te beoordelen**.

Dorpen en buurtschappen

De gemeente zet in op uitstekende fietsverbindingen en veilige verkeerssituaties voor alle modaliteiten. Ze heeft hierbij oog voor fietsvriendelijke buitenwegen. Wanneer sprake is van herinrichting zorgt ze ervoor dat de diversiteit aan weggebruikers zo goed mogelijk gefaciliteerd blijft door bijvoorbeeld verkeersstromen te scheiden. Dit maakt fietsen aantrekkelijk en heeft daarmee een licht positieve invloed.

Verder werkt de gemeente ook aan optimale verbindingen tussen de dorpen en Tiel stad. Dit doet ze door in te zetten op het behoud van de regionale busverbindingen en actief in te zetten op het aantakken van de omliggende dorpen op het fietsnetwerk. Beide stimuleren het gebruik van het OV en de fiets en hebben daarmee een positieve invloed op de modal shift. Daarnaast zet de gemeente in op de realisatie van de westelijke ontsluitingsweg, deze weg fungeert tevens als een nieuwe toegangspoort voor Wadenoijen. Dit stimuleert de auto en heeft daarmee een licht negatieve invloed voor de modal shift.

Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op de modal shift als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen en buurtschappen beoordeeld als **positief en licht negatief**.

Werklocaties

De gemeente streeft naar een goede ontsluiting van bedrijventerreinen door in te zetten op slimme overstappunten waar werknemers van de auto gemakkelijk op de fiets kunnen stappen en zijn aangesloten door aantrekkelijke (snel)fietsverbindingen. Hiermee stimuleert ze werknemers om vaker de (elektrische) fiets te pakken. Voor kantorenpark Westroijen werkt de gemeente onder andere aan een goede fietsontsluiting of een busverbinding met station Tiel. Beide zorgen voor mogelijkheden voor gebruik van het OV of de fiets. Op Papensteeg en Latenstein zorgt de gemeente voor een goede aansluiting aan het hoofdauto- en fietsnetwerk. Ze zet zich in op het aansluiten van Latenstein op de snelfietsroute voor een uitstekende fietsverbinding naar station Tiel en de binnenstad. Een fietstunnel tussen Papensteeg en Rauwenhof verbindt de verschillende wijken en gaat de barrièrewerking van het spoor tegen. Deze ontwikkelingen hebben een licht positieve invloed op de modal shift omdat het gebruik van fiets en OV aantrekkelijk maakt.

Daarnaast onderzoekt de gemeente de mogelijkheden om Latenstein beter aan te sluiten op het spoornetwerk, bijvoorbeeld met een extra station. Als dit gebeurt is dit positief voor de modal shift, het is echter onduidelijk of het gaat gebeuren en daarom niet te beoordelen. Ook heeft de gemeente oog voor een goede verbinding voor gemotoriseerd (vracht)vervoer, dit is alleen erg onduidelijk en dus niet te beoordelen.

De invloed van de omgevingsvisie op de modal shift als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes wordt voor de werklocaties beoordeeld als **positief** en **niet te beoordelen**.

Buitengebied

Niet van toepassing omdat de gebiedsgerichte uitwerking van het buitengebied geen invloed heeft op de mogelijkheden/ aantrekkelijkheid van OV, fiets, voet ten opzichte van auto.

De invloed van de omgevingsvisie op de modal shift als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt als **neutraal** beoordeeld, aangezien dit geen gevolgen heeft.

3.1.17 Beweegvriendelijkheid

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
Mogelijkheden tot sporten en bewegen in de openbare ruimte			Stad Tiel	
			Dorpen en buurtschappen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Stad Tiel

De gemeente investeert in een gezonde leefomgeving, ze creëert routes en plekken om te bewegen, ontmoeten en ontspannen. Ook heeft ze oog voor wandel- en struinroutes die de bebouwde kom verbinden met het buitengebied. Daarnaast versterkt de gemeente het fietsnetwerk in en om de stad. Dit betreft zowel de kwaliteit van de fietspaden als het faciliteren van een toegankelijk fietsnetwerk. Deze ontwikkelingen hebben een licht positieve invloed op de mogelijkheden om te sporten en bewegen in de openbare ruimte.

Verder vormen wijkontwikkelingsplannen en gerichte vernieuwing de basis voor het versterken van de bestaande wijken. De gemeente zoekt hierin naar koppelkansen met ruimte voor beweging en ontmoeting. Dit heeft in potentie een positieve invloed maar zoeken naar koppelkansen is nog erg onduidelijk en daarmee niet te beoordelen.

De invloed van de omgevingsvisie op de mogelijkheden tot sporten en bewegen in de openbare ruimte als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de stad Tiel wordt daarom beoordeeld als **licht positief** en **niet te beoordelen**.

Dorpen en buurtschappen

De gemeente streeft naar een gezonde leefomgeving. Dit doet ze door voldoende speelplekken, wandel- en struinroutes die de bebouwde kom verbinden met het buitengebied. Daarnaast zet de gemeente in op uitstekende fietsverbindingen en zet ze actief in op het aantakken van de dorpen Kapel-Avezaath en Wadenhoijen op het fietsnetwerk. Dit biedt de inwoners de mogelijkheid om de fiets te gebruiken. Deze ontwikkelingen hebben een positieve invloed op de mogelijkheden om te sporten en bewegen in de openbare ruimte.

De invloed van de omgevingsvisie op de mogelijkheden tot sporten en bewegen in de openbare ruimte als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen en buurtschappen wordt daarom als **positief** beoordeeld.

Werklocaties

De gemeente zorgt voor een goede aansluiting van de werklocaties op het fietsnetwerk. Dit biedt mensen meer mogelijkheden om de fiets te gebruiken en heeft daarmee een licht positieve invloed op de mogelijkheden tot sporten en bewegen in de openbare ruimte. Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op de mogelijkheden tot sporten en bewegen in de openbare ruimte als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties als **licht positief** beoordeeld.

Buitengebied

De gemeente zet in de Lingezone in op het toevoegen van kleinschalige toeristische overstappunten (TOP). Dit zijn plekken waar mensen hun auto kunnen parkeren en kunnen overstappen naar de fiets of wandelen. Dit wordt gerealiseerd in de vorm van onverhard parkeren of natuurcampings. Deze ontwikkeling heeft een licht positieve invloed op de beweegvriendelijkheid in het buitengebied omdat het mensen de mogelijkheid biedt om van de auto over te stappen op gezonde vormen van vervoer. Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op de mogelijkheden tot sporten en bewegen in de openbare ruimte als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied als **licht positief** beoordeeld.

3.1.18 Leefbaarheid¹

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie
Mate van leefbaarheid			Stad Tiel
			Dorpen en buurtschappen

¹ Leefbaarheid wordt gemeten aan de hand van de Leefbaarometer. Deze tool werkt aan de hand van vijf dimensies, dit zijn: Fysieke omgeving, Woningvoorraad, Voorzieningen, Sociale samenhang en Overlast en onveiligheid. In deze effectbeoordeling is ook gebruik gemaakt van deze vijf dimensies om de leefbaarheid te beoordelen.

Criterion	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Leefbaarheid wordt gemeten aan de hand van de Leefbaarometer. Deze tool werkt aan de hand van vijf dimensies, dit zijn: Fysieke omgeving, Woningvoorraad, Voorzieningen, Sociale samenhang en Overlast en onveiligheid. In deze effectbeoordeling is ook gebruik gemaakt van deze vijf dimensies om de leefbaarheid te beoordelen.

Omdat leefbaarheid vooral een issue is voor Stad Tiel, is de beoordeling voor Stad Tiel uitgesplitst in de vijf genoemde dimensies. Bij de overige gebieden binnen de gemeente is leefbaarheid minder een probleem waar de gemeente direct iets aan moet doen en daarom zijn in de beoordeling alleen die punten opgenomen die relevant zijn, maar is dit niet uitgesplitst in de vijf dimensies.

Stad Tiel

Woningvoorraad:

Zie voor de dimensie woningvoorraad de indicator wonen (paragraaf 3.1.19)

Voorzieningen:

De gemeente versterkt de sociale basis door in elke wijk te zorgen voor passende en laagdrempelige voorzieningen nabij inwoners. De stedelijke programmering vindt wijkgericht plaats, waarbij de specifieke behoeften en kenmerken van de buurt het uitgangspunt vormen. Tegelijkertijd bewaakt de gemeente de samenhang van het stadsbrede aanbod en een goede spreiding van voorzieningen. Dit heeft een positieve invloed op het aanbod van voorzieningen en daarmee ook op de leefbaarheid.

In de binnenstad gaat de gemeente gebiedsgericht aan de slag, ze ziet de binnenstad als huiskamer van ontmoeting, cultuur, evenementen en vermaak. Dit doet de gemeente door parallel een binnenstadvisie op te stellen en daarin concrete afspraken te maken over de actieagenda per deelgebied. Wat hiervan de invloed gaat zijn is afhankelijk van de uitwerking en daarom niet te beoordelen.

Daarnaast beschikt elke woonwijk over een wijkhart met een ontmoetingsplek. De gemeente maakt onderscheid in economische en maatschappelijke wijkhartten. Onder economische wijkhartten verstaat ze dagelijkse winkels zoals een supermarkt; in de maatschappelijke wijkhartten komen basisvoorzieningen zoals onderwijs, eerstelijnszorg en sociale functies samen. De gemeente versterkt de bestaande wijkhartten door economische en maatschappelijke functies waar mogelijk slim met elkaar te verbinden, bijvoorbeeld in een multifunctionele accommodatie, of

door een logische clustering van functies in de wijk. Het versterken van de wijkhartten heeft een positieve invloed op het aanbod van voorzieningen en daarmee ook op de leefbaarheid.

Met de groei van de stad groeien ook de basisvoorzieningen mee. Bij nieuwe woningbouwontwikkelingen zorgt de gemeente voor een goede aansluiting met bestaande wijkhartten of creëert ze nieuwe. Met de huidige spreiding van wijkhartten voorziet de gemeente een mogelijke behoefte hiervoor in Passewaaij, daarom stuurt de gemeente op de lange termijn op drie wijkhartten in Passewaaij.

Verder vervullen (sport)verenigingen een sleutelrol in het sociale netwerk van Tiel. Ze dragen bij aan de gezondheid van en ontmoeting tussen buurtbewoners. De gemeente wil sportverenigingen ondersteunen in deze rol en zet daarom in op het behoud en het toekomstbestendig maken van de huidige sportparken en sportvoorzieningen. Deze ontwikkeling heeft een licht positieve invloed op de voorzieningen ((sport)verenigingen) in de stad Tiel.

Ook werkt de gemeente samen met haar partners aan een toekomstbestendige locatie voor het ziekenhuis. De gemeente kan bijvoorbeeld ruimte bieden voor een nieuw zorgcluster. Hier kan ruimte zijn voor specialistische medische centra, privéklinieken en kantoren van gezondheidsinstellingen. De gemeente ziet hierin kansen op de huidige locatie aan de President Kennedylaan. Ze ziet nadrukkelijk kansen in het opzoeken van de samenwerking met onderwijsorganisaties binnen deze sector. Dit is echter niet te beoordelen omdat de gemeente kansen ziet maar daaraan geen concrete voorstellen koppelt.

Sociale samenhang:

Wijkontwikkelingsplannen en gerichte vernieuwing vormen de basis voor het versterken van de bestaande wijken. De gemeente start hiermee in Tiel-West en de Hertogenwijk: beide wijken scoren op dit moment zwak op de leefbarometer. Het versterken van de wijken wil de gemeente doen door het evenwichtig spreiden van het aandeel sociale huur over de wijken van Tiel en toevoegen van ontbrekende woontypologieën en -segmenten. Dit heeft mogelijk een licht positieve invloed op de sociale samenhang in de wijken.

Overlast & onveiligheid:

Om de sociale veiligheid te verbeteren heeft de gemeente op alle fietsroutes aandacht voor de sociale veiligheid door de inrichting van de openbare ruimte, verlichting, het toevoegen van woningen voor 'ogen op straat' en levendigheid langs de route. Dit heeft een licht positieve invloed op het gevoel van veiligheid en daarmee de mate van leefbaarheid.

Daarnaast vindt de gemeente het belangrijk dat de openbare ruimte van de binnenstad schoon, heel en veilig is. Hoe ze hiervoor zorgt wordt echter niet aangehaald in de gebiedsgerichte uitwerking en is daarom niet te beoordelen.

Verder werkt de gemeente samen met coffeeshopeigenaren aan de verplaatsing van coffeeshops uit de binnenstad naar een locatie buiten het bebouwde woongebied. Dit is onder andere gedaan

met het oog op het waarborgen van de leefbaarheid van de binnenstad. Dit heeft een licht positieve invloed op de mate van leefbaarheid.

Fysieke omgeving:

De gemeente investeert in een gezonde leefomgeving, met kwalitatief groen en groenblauwe dooradering door de stadswijken. Ze versterkt onder andere de groenstructuur in de woonwijken. Dit betreft onder andere alle parken, de groene spoorzone, de gracht om de binnenstad en de Dode Linge. Dit heeft een positieve invloed op de fysieke omgeving van Tiel. Daarnaast zet de gemeente zet in op een gezonde en groenblauwe binnenstad, waarbij robuuste structuren zoals de grachten en de Waal het fundament vormen. Deze blauwe aders worden steeds sterker verbonden met de omliggende straten. Door de herinrichting en gerichte vergroening van de openbare ruimte maakt de gemeente de overgang van de grote waterstructuren naar de binnenstad tastbaar en zichtbaar. Dit heeft een positieve invloed op de fysieke omgeving en daarmee ook op de leefbaarheid.

Samenvattend zet de gemeente breed in op het versterken van de leefbaarheid in Tiel. Door wijkgericht te werken en voorzieningen goed te spreiden en te versterken, wordt het aanbod beter afgestemd op de behoeften van inwoners. Ook de ontwikkeling en versterking van wijkhartes, sportvoorzieningen en mogelijke zorgclusters dragen hieraan bij, al zijn sommige plannen nog onvoldoende concreet om te beoordelen. Daarnaast richt de gemeente zich op het verbeteren van de sociale samenhang, met name in kwetsbare wijken, en op het vergroten van de (sociale) veiligheid in de openbare ruimte. Tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving, met meer groen en een sterkere verbinding tussen water en stad, wat de ruimtelijke kwaliteit ten goede komt. Enkele ontwikkelingen zijn echter nog niet concreet genoeg om te kunnen beoordelen. Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op de mate van leefbaarheid als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de stad Tiel beoordeeld als **positief** en **niet te beoordelen**.

Dorpen en buurtschappen

De gemeente koestert de unieke dorpse identiteit en de verweving met het omliggende groene landschap. Een kwalitatieve, groene overgang tussen de dorpen, buurtschappen en het buitengebied is van belang om deze identiteit te behouden. Daarnaast heeft dit een positieve invloed op de fysieke omgeving en daarmee de leefbaarheid.

Daarnaast zet de gemeente in op veilige verkeerssituaties voor alle modaliteiten. Ze heeft hierbij oog voor fietsvriendelijke buitenwegen. Wanneer sprake is van herinrichting zorgt ze ervoor dat ze de diversiteit aan weggebruikers zo goed mogelijk blijft faciliteren door bijvoorbeeld verkeersstromen te scheiden. Dit vergroot de verkeersveiligheid in de dorpen en heeft daarmee ook een positieve invloed op de leefbaarheid.

In Wadenhoijen en Kapel Avezaath borgt de gemeente een basisvoorzieningenniveau dat past bij de dorpse maat en schaal. Dit doet ze in de vorm van dorpsharten, met minstens een

ontmoetingsplek in de twee dorpen. Deze zijn laagdrempelig en optimaal bereikbaar voor voetgangers en fietsers. Dit heeft eveneens een licht positieve invloed op de leefbaarheid.

Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op de mate van leefbaarheid als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen en buurtschappen beoordeeld als **positief**.

Werklocaties

De gemeente stuurt op de vergroening van bedrijventerreinen. Denk hierbij aan het tegengaan van verharding en het toevoegen van bomen en andere groenelementen. Dit heeft een licht positieve invloed op de fysieke omgeving en daarmee op de leefbaarheid op de bedrijventerreinen.

Verder wordt de functie van Westroijen als kantorenpark behouden, de gemeente ziet kansen voor zorg gerelateerde functies, zoals groepspraktijken met regionale functie en privéklinieken. Daarnaast ziet ze hoofdkantoren van zorg-gerelateerde bedrijvigheid als passend. De gemeente werkt aan een hoogwaardige uitstraling, met een buitenruimte die schoon, heel en veilig is. Dit heeft een licht positieve invloed op de leefbaarheid op Westroijen.

Daarnaast is het nodig om Latenstein naast werkgebied ook te laten functioneren als plek om te wonen, dat woon-gerelateerde functies en basisvoorzieningen op orde zijn. Denk daarbij aan voldoende onderwijs, dagelijkse winkels en eerstelijnszorg in (de directe omgeving van) Latenstein. Het op orde brengen van woon-gerelateerde functies en basisvoorzieningen is van belang voor de leefbaarheid en daarom heeft deze ontwikkeling een licht positieve invloed.

Indien er woningen toegevoegd worden op Papesteeg en Latenstein ligt er ook een opgave om de openbare ruimte te laten aansluiten bij de woonfunctie, bijvoorbeeld door te vergroenen. Daarnaast heeft de gemeente oog voor de menselijke maat. Dit is echter op dit moment nog niet te beoordelen.

Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op de mate van leefbaarheid als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties beoordeeld als **positief** en **niet te beoordelen**.

Buitengebied

Niet van toepassing omdat de gebiedsgerichte uitwerking van het buitengebied geen invloed heeft op de mate van leefbaarheid.

De invloed van de omgevingsvisie op de mate van leefbaarheid als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt als **neutraal** beoordeeld, aangezien dit geen gevolgen heeft. Het is wel goed om op te merken dat behoud van het buitengebied voor recreatie positief kan bijdragen aan de leefbaarheid van Tiel als geheel. Behoud van het groene karakter van het buitengebied wordt namelijk als noodzakelijk gezien om stad Tiel leefbaar te houden.

3.1.19 Wonen

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie	
<i>Passend woningaanbod</i>			Stad Tiel	
			Dorpen en buurtschappen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Stad Tiel

Er komt een schaa sprong naar 50.000+ inwoners en 5.000 extra woningen tot 2050. Deze schaa sprong gaat onder andere plaats vinden met uitbreidingslocatie Passewaaij 9-11, 'Parels aan de Waal', ontwikkeling van de spoorzone en binnenstedelijk transformeren van leegstaande panden naar woningen. Na 2050 blijft de gemeente sturen op geregisseerde groei met focus op verdichting van de bestaande buurten en werkt ze verder aan de ontwikkeling van de Spoorzone. Nieuwe woonvormen voor senioren laat de gemeente zoveel mogelijk landen in de nabijheid van de wijkhart en in zogenaamde woon-zorgzones. Dit heeft een licht positieve invloed op het realiseren van een passend woningaanbod. Het toevoegen van extra woningen heeft, mits dit aansluit bij de woningvraag, een positieve invloed op het realiseren van een passend woningaanbod.

Wijkontwikkelingsplannen en gerichte vernieuwing vormen de basis voor het versterken van de bestaande wijken. De gemeente start hiermee in Tiel-West en de Hertogenwijk. Ze spreidt het aandeel sociale huur evenwichtig over de wijken van Tiel en voegt ontbrekende woontypologieën en -segmenten toe. Dit heeft eveneens een positieve invloed op het realiseren van een passend woningaanbod.

De invloed van de omgevingsvisie op het realiseren van een passend woningaanbod als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de stad Tiel wordt daarom als **positief** beoordeeld.

Dorpen en buurtschappen

In de dorpen Wadenoi en Kapel Avezaath is er ruimte voor kleinschalige woningbouwprojecten (straatje erbij). Zo is er de mogelijkheid om te bouwen voor lokale behoefte, zodat dorpsbewoners voldoende woonkansen hebben in hun eigen dorp. Dit heeft een licht positieve invloed op het realiseren van een passend woningaanbod.

De invloed van de omgevingsvisie op het realiseren van een passend woningaanbod als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen en buurtschappen wordt daarom als **licht positief** beoordeeld.

Werklocaties

Vanuit de schaa sprong is het bedrijventerrein Latenstein aangemerkt om te verkleuren naar gemengd woon-werkgebied. De gemeente is aan het onderzoeken hoe woningen op een kwalitatieve wijze kunnen bijdragen aan een dynamisch en stedelijk woon-werkgebied. Omdat dit nog onderzocht wordt is het onzeker wat het doet voor het realiseren van een passend woningaanbod. Daarom wordt de invloed van de omgevingsvisie op het realiseren van een passend woningaanbod als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties als **niet te beoordelen** beoordeeld.

Buitengebied

In en rond de stad Tiel en dorpen zijn waardevolle buitenplaatsen te vinden. Wonen in buitenplaatsen vindt de gemeente kwalitatief passend bij het karakter van het buitengebied en willen ze naar de toekomst toe behouden. Een buitenplaats is een kleinschalige woonvorm en wordt vormgegeven door een landhuis van allure met bijbehorende bijgebouwen (waarin woningen kunnen worden gerealiseerd) met een omringend, openbaar park. Dit heeft een licht positieve invloed op het realiseren van een passend woningaanbod.

Voor vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) wil de gemeente meer regie pakken op de transformatiemogelijkheden. Leegstand vindt de gemeente onwenselijk en ze wil versnippering tegengaan en vindt het van belang om de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied te borgen. De gemeente ziet juist ook kansen om met vrijkomende agrarische bebouwing mooie kwalitatieve toevoegingen aan het buitengebied te realiseren die passen bij het gewenste profiel van het buitengebied. Het is echter nog onbekend naar welke functies de vrijkomende agrarische bebouwing getransformeerd wordt en daarom is dit niet te beoordelen.

De invloed van de omgevingsvisie op het realiseren van een passend woningaanbod als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **licht positief en niet te beoordelen** beoordeeld.

3.2 Conclusie effectbeoordeling

Stad Tiel

Voor de stad Tiel laat de effectbeoordeling een gemengd beeld zien. De grootste impact komt voort uit de schaa sprong naar ruim 50.000 inwoners en de toevoeging van circa 5.000 woningen, onder meer in Passewaaij 9-11 en 12-14, de Spoorzone (Veilingterrein, Lingehoven en Burense Poort) en de ontwikkeling van 'Parels aan de Waal'. Deze woningbouwopgave draagt positief bij aan het woningaanbod en de leefbaarheid, maar zorgt tegelijkertijd voor druk op natuur, water en leefomgeving. Zo kunnen bouwactiviteiten en extra verkeer leiden tot meer stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden zoals de Rijntakken, terwijl extra verharding negatieve invloed kan hebben op biodiversiteit, waterkwaliteit, wateroverlast en hittestress.

Tegelijkertijd zet de gemeente sterk in op vergroening en klimaatadaptatie. Het versterken van groenstructuren zoals de parken en een groenblauwe binnenstad, levert positieve invloeden op voor biodiversiteit, waterbeheer, hittestress en leefbaarheid. Ook de leefbaarheid profiteert van investeringen in wijkhartes, voorzieningen, sportvoorzieningen en wijkvernieuwing in onder andere Tiel-West en de Hertogenwijk.

In het kader van mobiliteit zet de gemeente in op een uitgebreid fietsnetwerk, snelfietsroutes en een betere OV-verbinding via de spoorcorridor. Dit draagt positief bij aan bereikbaarheid, modal shift en beweegvriendelijkheid. Daar staat tegenover dat woningbouw kan leiden tot meer verkeersdrukke en wegverkeerslawaaï en de aanleg van de westelijke ontsluitingsweg eveneens voor meer wegverkeerslawaaï. Voor landschap, cultuurhistorie en archeologie geldt dat nieuwe ontwikkelingen bestaande waarden kunnen aantasten, bijvoorbeeld rond Passewaaij of de Waalzone, al kunnen deze invloeden grotendeels worden beperkt door zorgvuldige inpassing.

Dorpen en buurtschappen

Voor de dorpen en buurtschappen zijn de invloeden overwegend beperkt doordat de ontwikkelingen kleinschalig zijn. De ruimte voor een 'straatje erbij' in Wadenhoijen en Kapel Avezaath draagt positief bij aan het lokale woningaanbod en helpt dorpsbewoners in hun eigen dorp te blijven wonen. Ook de inzet op behoud van de dorpse identiteit, groene overgangen naar het buitengebied, dorpsharten en goede fiets- en OV-verbindingen heeft een positieve invloed op landschap, leefbaarheid, biodiversiteit, modal shift en beweegvriendelijkheid.

De belangrijkste aandachtspunten liggen bij natuur en water. Extra woningen kunnen leiden tot een beperkte toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden en zorgen voor meer verharding, wat negatieve gevolgen kan hebben voor biodiversiteit, waterkwaliteit en wateroverlast. Dat speelt vooral in Kapel Avezaath, waar al locaties voorkomen die gevoelig zijn voor wateroverlast. Ook kunnen nieuwe woningen invloed hebben op aanwezige cultuurhistorische en archeologische waarden. Door de beperkte schaal van de ontwikkelingen blijft de invloed echter meestal licht negatief of beperkt van omvang.

Werklocaties

Op de werklocaties richt de omgevingsvisie zich sterk op verduurzaming, bereikbaarheid en functieverandering. Positief is vooral de vergroening van bedrijventerreinen zoals Kellen en Medel, Westroijen, Papesteeg en Latenstein, met minder verharding, meer bomen en een klimaatadaptatieve inrichting. Dit levert voordelen op voor biodiversiteit, wateroverlast, hittestress en leefbaarheid.

Tegelijkertijd kunnen sommige economische ontwikkelingen negatieve milieueffecten veroorzaken. De versterking van de containerterminal en industriehaven van Kellen en een betere verbinding met de A15 kunnen leiden tot meer vrachtverkeer over het land en water en stikstofdepositie op Natura 2000-gebied de Rijntakken. Ook kunnen intensievere havenactiviteiten negatieve gevolgen hebben voor biodiversiteit en waterkwaliteit.

Een belangrijke ontwikkeling is de transformatie van Latenstein en mogelijk Papesteeg-West naar gemengde woon-werkgebieden. Dit biedt kansen voor wonen en leefbaarheid, maar kan ook leiden tot meer stikstofuitstoot tijdens de bouw (wat mogelijk negatief is voor Natura 2000-gebieden), extra verkeersbewegingen (wat mogelijk een negatieve invloed heeft op de bereikbaarheid) en meer blootstelling van nieuwe bewoners aan spoor- en industrielawaai. Op het gebied van duurzame energie worden kansen gezien voor kleine windturbines en zon-op-dak, maar de plannen zijn nog onvoldoende concreet om de effecten goed te beoordelen.

Buitengebied

Het buitengebied laat per saldo de meest positieve invloed van de keuzes in de visie zien. De gemeente geeft prioriteit aan natuurontwikkeling, waterkwaliteit en klimaatbestendigheid in de Waalzone en Lingezone. Het versterken van natuurwaarden, ecologische verbindingzones en groenblauwe structuren draagt positief bij aan Natura 2000, het Gelders Natuurnetwerk (GNN), biodiversiteit, waterkwaliteit en waterveiligheid. Ook het beperken van grondwateronttrekkingen en het toepassen van het principe 'water en bodem sturend' versterken deze positieve invloeden. Daarnaast worden stads- en dorpsrandzones ingericht als ecologische groenstructuren en klimaatbuffers, bijvoorbeeld rondom uitbreidingen zoals Passewaaij. Deze zones dragen bij aan biodiversiteit, waterberging, hittestressreductie en landschappelijke kwaliteit.

Tegenover deze voordelen staan enkele aandachtspunten. De aangewezen zoeklocaties voor duurzame energie, zoals grootschalige windenergie in het zuidwesten van de gemeente en zonneparken langs de A15, kunnen negatieve invloeden hebben op landschap, cultuurhistorie, archeologie, biodiversiteit en het GNN. Ook recreatieve ontwikkelingen langs de Waal en de herbestemming van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) kunnen zorgen voor extra verkeersbewegingen en verstoring van natuurwaarden, maar kleinschalige recreatie heeft over het algemeen genomen wel een lagere uitstoot dan agrarische doeleinden. Omdat veel van deze plannen nog niet concreet zijn uitgewerkt, zijn de uiteindelijke effecten op sommige onderdelen nog onzeker. Per saldo overheerst echter een positief beeld doordat natuur, water, klimaatadaptatie en landschappelijke kwaliteit expliciet als leidende principes zijn opgenomen.

Conclusie

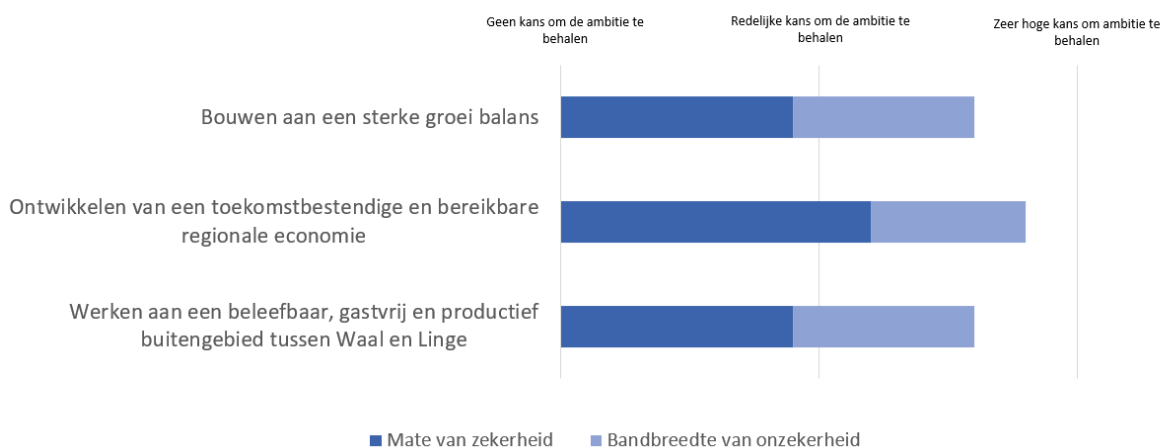
De effectbeoordeling laat zien dat de omgevingsvisie per saldo een overwegend positief beeld kent, waarbij groei van de gemeente wordt gecombineerd met ambities op het gebied van onder andere leefbaarheid, natuur, klimaatadaptatie en duurzame mobiliteit. De grootste invloeden doen zich voor in de stad Tiel, waar de woningbouwopgave en bevolkingsgroei bijdragen aan een beter woningaanbod en sterkere voorzieningen, maar tegelijkertijd zorgen voor extra druk op natuur, water, verkeer en leefomgeving. In de dorpen en buurtschappen zijn de invloeden beperkter en vooral gericht op het behouden van de leefbaarheid en de dorpsidentiteit. Op de werklocaties bieden vergroening, verduurzaming en functiemenging kansen voor kwaliteitsverbetering, terwijl de intensivering van economische activiteiten lokaal negatieve invloeden kan veroorzaken op onder meer natuur, waterkwaliteit en geluid. Het buitengebied laat de meest positieve beoordeling zien dankzij de nadruk op natuurontwikkeling, waterbeheer, klimaatbestendigheid en landschappelijke kwaliteit. Tegelijkertijd vragen ontwikkelingen zoals duurzame energieopwekking

en recreatie om een zorgvuldige inpassing vanwege mogelijke negatieve invloeden op natuur-, landschaps-, cultuurhistorische en archeologische waarden.

4 Doelbereik

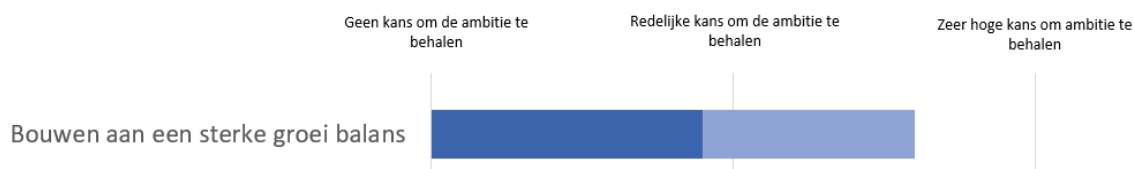
Voor het bepalen van het doelbereik is gekeken naar de drie kernambities uit de omgevingsvisie. Onder elke kernambitie staat puntsgewijs uitgewerkt hoe de gemeente de ambitie uit wil gaan voeren. Ten behoeve van de analyse is per punt kort geanalyseerd hoe dit punt bijdraagt aan de kernambitie, wat verduidelijking of uitwerking behoeft en waar afhankelijkheden spelen. Vervolgens is een samenvattende analyse opgenomen waarin wordt onderbouwd wat het doelbereik van de kernambitie is en wat de afhankelijkheden zijn. Elke analyse begint met een overzicht van de ingeschatte kans om de ambitie te behalen, de mate van zekerheid en de bandbreedte van onzekerheid. Dit overzicht is ook te zien in onderstaande tabel.

Doelbereik ambities | Mate waarin ambities naar verwachting behaald worden

4.1 Kernambitie 1: Bouwen aan een sterke groei in balans:

Doelbereik ambities | Mate waarin ambities naar verwachting behaald worden

De kernambitie om te bouwen aan een sterke groei in balans wordt in de strategische keuzes gedeeltelijk ondersteund. Met name de inzet op de schaa sprong naar 50.000+ inwoners en de toevoeging van 5.000 woningen geeft concreet invulling aan het aspect groei. Ook de nadruk op wijkvernieuwing en een gedifferentieerd woningaanbod draagt bij aan het realiseren van balans, bijvoorbeeld door het verbeteren van de leefbaarheid en het streven naar een meer evenwichtige bevolkingssamenstelling. Daarnaast dragen specifieke ontwikkelingen, zoals de Waalzone,

Passewaaij en de versterking van bestaande wijken, bij aan de fysieke groei van de stad en daarmee aan de kernambitie.

Tegelijkertijd blijft het begrip 'sterke groei in balans' op meerdere punten nog abstract en onvoldoende uitgewerkt. Begrippen als 'sterker', 'vitaler' en 'toekomstbestendig' worden benoemd, maar niet concreet gemaakt. Ook is vaak onduidelijk hoe groei daadwerkelijk wordt ingezet als middel om deze kwaliteiten te bereiken en hoe de balans tussen verschillende belangen wordt uitgewerkt en geborgd. In verschillende strategische keuzes ontbreekt bovendien een duidelijke samenhang of onderlinge relatie, waardoor niet altijd inzichtelijk is hoe afzonderlijke maatregelen gezamenlijk bijdragen aan de kernambitie. Dit geldt bijvoorbeeld voor de combinatie van inbreiding en uitbreiding, de rol van kwaliteit in relatie tot groei en de positionering van lange en korte termijn ontwikkelingen.

Daarnaast dragen niet alle strategische keuzes direct bij aan de kernambitie. Een aantal keuzes heeft meer het karakter van randvoorwaarde of algemeen beleidsprincipe, zoals de aandacht voor een sterke sociale basis, de warmtetransitie en een gezonde of veilige leefomgeving. Hoewel deze onderwerpen belangrijk zijn voor de algehele kwaliteit van de leefomgeving, is de koppeling met 'groei in balans' niet helder.

Een belangrijk aandachtspunt is verder de grote mate van afhankelijkheid van externe partijen. De realisatie van woningbouw, voorzieningen, woonzorgconcepten en transformaties is sterk afhankelijk van onder andere projectontwikkelaars, zorg- en woonpartners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Ook speelt onzekerheid rondom de daadwerkelijke invulling van plannen, de beschikbaarheid van locaties en de (milieu)ruimte. Dit beperkt de directe sturingsmogelijkheden van de gemeente en vergroot de onzekerheid in het doelbereik. Daarnaast is in meerdere gevallen nog sprake van nadere onderzoeken of uitwerkingen, waardoor het daadwerkelijke effect van bepaalde keuzes nog niet vaststaat.

Concluderend kan worden gesteld dat de kernambitie inhoudelijk wordt ondersteund door een aantal duidelijke keuzes rondom groei en woningbouw, maar dat de uitwerking op belangrijke onderdelen nog onvoldoende concreet en samenhangend is om een hoge mate van doelbereik te voorzien. Met name de concretisering van de begrippen 'sterke' en 'balans', het aanbrengen van samenhang tussen maatregelen en het beperken van afhankelijkheden van externe partijen vormen daarbij belangrijke aandachtspunten. Het uiteindelijke doelbereik zal in sterke mate afhangen van de mate waarin de gemeente erin slaagt om de groei daadwerkelijk te regisseren, duidelijke keuzes te maken en de ambities te vertalen naar concrete en uitvoerbare maatregelen en doelen.

4.2 Kernambitie 2: Versterken van een toekomstbestendige en verbonden economie

Doelbereik ambities | Mate waarin ambities naar verwachting behaald worden

De kernambitie om te werken aan een toekomstbestendige en verbonden economie wordt in de strategische keuzes in grote lijnen ondersteund en uitgewerkt. Met name de inzet op een aantrekkelijk vestigingsklimaat, de positionering van Tiel binnen regionale en internationale corridors en het behouden en versterken van de logistieke sector dragen bij aan een verbonden economie. Daarnaast wordt met de uitwerking van drie economische pijlers – innovatieve maakeconomie en circulariteit, zorg en welzijn, en recreatie en toerisme – concreet invullinggegeven aan het streven naar een meer toekomstbestendige en gediversifieerde economie. Ook keuzes rondom zorgvuldig ruimtegebruik op bedrijventerreinen, verduurzaming en het optimaal benutten van milieuruimte versterken dit beeld.

Verder dragen investeringen in bereikbaarheid, zoals de verbetering van spoor-, weg-, fiets- en waterverbindingen, in sterke mate bij aan het aspect verbondenheid. Dit wordt ondersteund door concrete maatregelen, zoals de inzet op een hoogfrequente treinverbinding, uitbreiding van het fietsnetwerk en het versterken van de containerterminal. Ook de inzet op menselijk kapitaal, onder andere via leer-werk-ketens, en de versterking van de binnenstad als economisch en sociaal knooppunt, sluiten goed aan bij de ambitie om een robuuste en toekomstbestendige economie te ontwikkelen.

Tegelijkertijd kent het doelbereik onzekerheden. In veel strategische keuzes blijft onduidelijk wat begrippen als 'investeren in', 'sturen op' en 'versterken van' concreet betekenen in termen van maatregelen en uitvoering. Hoewel de richting helder is, ontbreekt vaak een concrete uitwerking van hoe de verschillende ambities gerealiseerd worden en welke instrumenten de gemeente daarbij inzet. Dit speelt onder andere bij het uitwerken van de economische pijlers, het benutten van toeristisch potentieel en het versterken van de positie van Tiel in regionale netwerken. Daarnaast is er sprake van een grote mate van afhankelijkheid van externe partijen. De realisatie van de ambities is in sterke mate afhankelijk van ondernemers, onderwijsinstellingen, zorginstellingen, vervoerders, infrastructuurbeheerders en andere overheden. Dit geldt bijvoorbeeld voor de ontwikkeling van de maakeconomie, het functioneren van het ziekenhuis als economische motor, het benutten van toeristische kansen en het realiseren van mobiliteitsopgaven. Deze afhankelijkheid beperkt de directe sturingsmogelijkheden van de gemeente en vergroot de onzekerheid in het doelbereik.

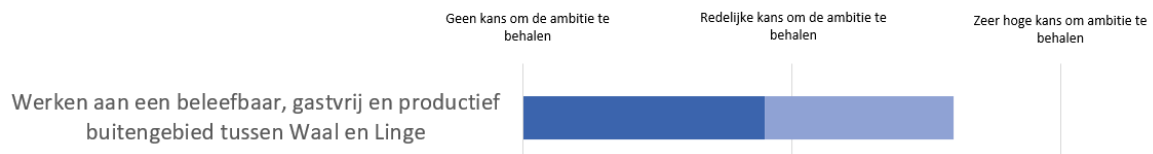
Ook is er op onderdelen sprake van onduidelijkheid in de samenhang tussen strategische keuzes. Niet alle keuzes dragen even direct bij aan de kernambitie, zoals de ruimtelijke opbouw van de

stad. “Van intensieve industrie en logistiek in het noordoosten naar groen wonen en het buitengebied in het zuidwesten van de gemeente” en “. Daarnaast zijn er nog onderzoeken nodig en is de uiteindelijke invulling afhankelijk van toekomstige keuzes, bijvoorbeeld bij het benutten van milieuruimte en de verdere uitwerking van mobiliteitsmaatregelen.

Concluderend kan worden gesteld dat de kernambitie inhoudelijk goed wordt ondersteund door een breed palet aan strategische keuzes, met name op het gebied van economische diversificatie, bereikbaarheid en ruimtelijke randvoorwaarden. Tegelijkertijd is de uitwerking op sommige punten nog onvoldoende concreet en is de realisatie in hoge mate afhankelijk van externe partijen. Het uiteindelijke doelbereik zal daarom in belangrijke mate afhangen van de mate waarin de gemeente erin slaagt om de ambities verder te concretiseren, gerichte keuzes te maken en effectief samen te werken met partners.

4.3 Kernambitie 3: Werken aan een beleefbaar, gastvrij en productief buitengebied tussen Waal en Linge

Doelbereik ambities | Mate waarin ambities naar verwachting behaald worden

De kernambitie wordt in de strategische keuzes breed en consistent ondersteund. Vrijwel alle strategische keuzes dragen inhoudelijk bij aan het werken aan een beleefbaar, gastvrij en productief buitengebied tussen Waal en Linge. Zo wordt sterk ingezet op een beleefbaar buitengebied door het vergroten van de aantrekkelijkheid en herkenbaarheid van het landschap, onder andere via het versterken van de karakteristieke afwisseling van komgronden, oeverwallen en stroomruggen en het uitbreiden van recreatieve mogelijkheden zoals wandel- en fietsroutes en verblijfsrecreatie. Tegelijkertijd dragen de ambities bij aan een gastvrij buitengebied, doordat recreatie, toerisme en regionale verbindingen worden ontwikkeld en het buitengebied beter toegankelijk wordt gemaakt voor zowel inwoners als bezoekers, bijvoorbeeld via groenblauwe verbindingen en samenwerking met buurgemeenten. Het productieve karakter van het buitengebied komt duidelijk terug in het koesteren van de fruitteelt en landbouw, het benutten van vrijkomende agrarische bebouwing en de inzet op duurzame energieopwek. Daarnaast wordt met de ontwikkeling van natuur langs de Waal en Linge en de toepassing van het principe ‘water en bodem sturend’ gewerkt aan een toekomstbestendig systeem dat zowel de beleefbaarheid als de productiviteit ondersteunt.

Tegelijkertijd kent het doelbereik belangrijke onzekerheden. In de uitwerking van de strategische keuzes blijft veel nog algemeen en richtinggevend van aard. Begrippen als ‘vergroten’, ‘koesteren’ en ‘zoeken naar balans’ geven wel de gewenste richting aan, maar maken nog onvoldoende concreet hoe en waar deze ambities gerealiseerd worden. Daarnaast is er sprake van een stapeling van opgaven die deels met elkaar kunnen conflicteren, zoals de combinatie van

natuurontwikkeling en recreatief gebruik, of de balans tussen agrarische productiviteit en andere functies. Op dit moment is nog onvoldoende duidelijk hoe deze spanningen in de praktijk worden opgelost en welke prioriteiten worden gesteld.

Daarnaast is er een grote mate van afhankelijkheid van externe partijen. Voor het realiseren van de strategische keuzes is samenwerking nodig met onder andere agrariërs, natuurorganisaties, eigenaren van gronden en gebouwen, recreatieve ondernemers en buurgemeenten. Deze afhankelijkheid beperkt de directe sturingsmogelijkheden van de gemeente en vergroot de onzekerheid in het doelbereik. Dit geldt in het bijzonder voor onderdelen zoals de transformatie van vrijkomende agrarische bebouwing, de ontwikkeling van recreatieve netwerken en de regionale samenwerking in het buitengebied.

Concluderend laat de analyse zien dat de kernambitie inhoudelijk goed wordt gedragen door de onderliggende strategische keuzes en dat er een duidelijke richting is naar een beleefbaar, gastvrij en productief buitengebied. Tegelijkertijd is het realiseren van deze ambitie in sterke mate afhankelijk van de verdere concretisering van maatregelen, het maken van scherpe keuzes en het effectief organiseren van samenwerking met externe partijen. Met name de omgang met spanningen tussen functies en de vertaling van ambities naar uitvoerbare instrumenten vormen daarbij bepalende succesfactoren. Het uiteindelijke doelbereik zal dan ook in hoge mate afhangen van de mate waarin de gemeente regie weet te voeren, prioriteiten stelt en de geformuleerde ambities weet te verankeren in beleid en uitvoering.

5 Aanbevelingen

Vanuit de effectbeoordeling en de beoordeling van het doelbereik volgt een heel aantal aanbevelingen voor de omgevingsvisie zelf en voor het vervolg.

5.1.1 Aanbevelingen omgevingsvisie

De onderstaande aanbevelingen zijn opgesteld op basis van de 85%-versie van de gebiedsgerichte uitwerkingen. Deze aanbevelingen hebben als doel om mogelijke verbeterpunten, risico's en kansen te identificeren. De aanbevelingen zijn vervolgens betrokken bij de afronding van de gebiedsgerichte uitwerkingen en de verdere aanscherping van de visie. Daarmee zijn de hieronder opgenomen aanbevelingen niet uitsluitend constatering, maar hebben zij ook gediend als input voor de totstandkoming van de definitieve versie van de visie.

- Er zitten nog enkele fouten in de tekst. Bijvoorbeeld dubbele woorden of bullets die beginnen met een voegwoord, terwijl het sterker is als ze los leesbaar zijn
- Geef duiding aan de gebruikte termen in de kernambities en vul deze verder in, bijvoorbeeld door toe lichten wat 'sterke groei' of 'groei in balans' betekent
- Structureer de strategische keuzes van kernambitie 1 zodat ze logischer op elkaar aansluiten. Waarom wil de gemeente groeien, en op welke manier, en wat gaat zij daar zelf aan doen

- Het verbeteren van de waterkwaliteit komt niet in alle deelgebieden terug: overweeg dit op te nemen en werk vervolgens concreet uit hoe de gemeente wil inzetten op de verbetering van de waterkwaliteit om te gaan voldoen aan de KRW-doelstellingen
- Overweeg om bij alle deelgebieden/als algemene doelstelling water en bodem sturend als uitgangspunt te nemen
- Maak duidelijk wat 'optimale autobereikbaarheid' inhoudt
- In de tekst en op de visiekaart wordt de 'ontbrekende schakel rondweg Passewaaij' benoemd. Er wordt echter niet toegelicht wat deze ontbrekende schakel inhoudt
- De volgende uitspraak wordt gedaan, "We hebben oog voor een goede verbinding voor gemotoriseerd (vracht)vervoer". Het is echter niet helder wat 'oog hebben voor' en 'goede verbinding' betekenen; maak dit concreet

5.1.2 Aanbevelingen vervolg

- Creëer randvoorwaarden voor de invulling van buitenplaatsen en leg deze vast
- Zorg dat er bij woningbouw ook aandacht is voor het voorkomen van hittestress binnenshuis, denk aan klimaatadaptief bouwen
- Een aandachtspunt is de compensatie van waterberging. Een aanbeveling is om klimaatadaptief te bouwen in (onder andere) Kapel Avezaath
- Bij aantasting van GNN, door bijvoorbeeld het realiseren van extra woningen vanuit de schaalsprong, is het noodzakelijk om te compenseren en elders natuur te realiseren. Ontwikkeling is alleen aanvaardbaar wanneer de natuur versterkt wordt, zowel ecologisch als ruimtelijk. Dit sluit aan bij het GNN-principe van 'nee, tenzij' en borgt dat de GNN haar functie als robuust natuurnetwerk behoudt en verbetert
- Ook bij negatieve effecten op Natura 2000 (bijvoorbeeld door stikstof) zijn nader onderzoek en maatregelen nodig bij uitwerking van de plannen. Daarbij is het belangrijk dat nadelige effecten op de natuur zoveel mogelijk worden voorkomen, en dat, waar effecten toch optreden, maatregelen worden getroffen om de bestaande natuurkwaliteit te behouden en waar mogelijk te verbeteren, waarbij verbetering van de natuur het uitgangspunt vormt
- Bij de uitvoering van woningbouwontwikkelingen dient rekening gehouden te worden met archeologische verwachtingswaarden en moet vooronderzoek uitgevoerd worden
- Werk concreet uit hoe er wordt gewerkt aan het versterken van beleefbaarheid en herkenbaarheid en aan aantrekkelijkheid
- Creëer randvoorwaarden die de landschappelijke kwaliteiten bij de overgang tussen dorpen en het landschap bij nieuwe ontwikkelingen borgen
- Werk in de binnenstadvisie (als onderdeel van het programma Binnenstad) verder uit hoe cultuurhistorische waarden worden meegenomen bij verdere ontwikkeling van de binnenstad en welke randvoorwaarden hierbij in acht moeten worden genomen
- De gemeente geeft aan 'oog te hebben voor de menselijke maat' op de bedrijventerreinen Papesteeg en Latenstein. Wat houdt 'oog hebben voor' en 'de menselijke maat' in? Er wordt aanbevolen om dit ergens te borgen
- Kwantificeer de energieopgave voor de gemeente, want met alleen de het RES-bod gaat het niet lukken om energieneutraal te worden

- In de visie staat dat de gemeente de sprong over de A15 niet wil uitsluiten. Het is nu nog onduidelijk wat de eventuele effecten van een dergelijke sprong zouden zijn. Er wordt aanbevolen om bij de sprong over de A15 aandacht te hebben voor mogelijke (negatieve) effecten voor de bestaande en nieuwe omgeving
- In het algemeen geldt dat waar bij de effectbeoordeling staat dat iets 'niet te beoordelen' is, nadere uitwerking wordt aanbevolen om duidelijker te krijgen wat de gemeente voor ogen heeft en hoe zij dat vorm en invulling gaat geven
- Start met het ontwikkelen van kaders voor toekomstbestendige woningbouw (bijvoorbeeld ten behoeve van de Schaalsprong-projecten). Dit is ook vanuit duurzaamheid van belang. Om toekomstbestendig te bouwen, is het noodzakelijk dit verder te operationaliseren met concrete uitgangspunten, doelen en eisen. Hierbij dient aandacht te worden besteed aan thema's als energie, circulariteit, klimaatadaptatie en andere relevante duurzaamheidsaspecten, zodat toekomstbestendig bouwen structureel wordt verankerd in de woningbouwontwikkeling
- Breng een scherpere balans aan tussen autobereikbaarheid en actieve mobiliteit binnen de gemeente. Hoewel momenteel sterk wordt ingezet op optimale autobereikbaarheid, verdient het aanbeveling om lopen en fietsen nadrukkelijker onderdeel te maken van het mobiliteitsbeleid. Verbind dit concreet aan het uitgangspunt om 'oog te hebben voor goede verbindingen' door te investeren in veilige en aantrekkelijke fiets- en wandelverbindingen tussen wijken, scholen, (sport)voorzieningen en andere belangrijke bestemmingen. Hiermee wordt niet alleen de bereikbaarheid verbeterd, maar ook bijgedragen aan gezondheid, leefbaarheid en duurzame mobiliteit

Bijlage 1**Huidige situatie en autonome
ontwikkeling**